

REC'D JUN 21

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV 5
GRAND CENTRAL STA., BOX 2231
NEW YORK NY 10017

VIENYBĖ

1886 ★ OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD ★ 1984

98 M. 6 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1984 M. GEGUŽES [MAY] 15 D.

Telephone
(212) 277-7257

50 CENTŲ

POLITINIS SAVAITGALIS NEW YORKE

Politinių studijų savaitgalis gegužės 11-12 dienomis, suruoštas PLB, JAV LB, Kanados LB ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos visuomeniniams reikalams tarybos-komisijos, globotas New Yorko LB apygardos valdybos, įdomiai užpildė abi dienas.

Pirmoji diena

PLB Visuomeniniams reikalams komisijos diskusijoms pateikti politinių temų programa buvo aktuali ir įvairi, nors jų pagrindinė ir gal vienintelė versmė yra Sovietų Sąjungos smurtas.

Kai kurių programos temų dėstytojai yra tarptautiniai žinomi politikai, pvz., Charles Lichenstein, buvęs JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų; dr. Zdzisław Ruraz, buvęs Lenkijos ambasadorius Japonijai.

Pirmojo tema — Pabaltijo valstybių klausimo iškėlimo Jungtinėse Tautose galimybės; Lenkijos ambasadoriaus — Sov. Sąjungos planai Pabaltijo valstybėse.

Ir kiti programos kalbėtojai yra tarptautinių institucijų veikėjai, ir jų paliestos temos reikšmingos ir aktualios žmogaus teisių problemoms spręsti ar tautų nepriklausomybės teisei ginti.

Antroji diena

LB-PLJS politinių studijų savaitgalis buvo dvidienis ir dvivietis, vienos kitos temos grybštelėjimas nėra nei studija, nei studijos. Penktadienį, gegužės 11 d., programa vyko Estų namuose, Manhattane, gi sekančią dieną, gegužės 12 d. persikelta į Lietuvių Kultūros židinį Brooklyne.

Cia pirmoji paskaita buvo Algimanto Gurecko — Jaltos konferencijos susitarimų anuliavimas ir Lietuvos valstybės interesai. Stropiai paruošta tema, išvalgi analizė ir nuoseklus dėstymas.

Paskaitoj žymėta, kad Jaltos konferencijoj Lietuva iš viso nebuvo minima, taip pat nei Estija, nei Latvija. Pabaltijo likimas išspręstas Teherano konferencijoj 1934 m. lapkričio mėn.

Bendroj išvadoj, Alg. Gurecko nuomone, dabartinė Lietuvos padėtis nepasikeistų, jei Jaltos konferencijos nutarimai būtų anuluoti.

Po paskaitos buvo diskusijų. Kai kam kilo klausimų, kas atsitiktų su ankstyvesnėm sutartim, Jaltos susitarimus anuliavus? Ar jos ką nors reikštų, kaip jas interpretuotų? Prisimintina ir Ambasadorių konferencija 1919 m., kurioje JAV tada Vilnių pripažino Lenkijai.

• • •

Antroji paskaita buvo latvio advokato Ivars Berziņš. Jis kalbėjo

apie Specialiųjų investigacijų įstaigą (OSI). Paminėjus šį vardą, pakyla nuostabos ir pasislykštėjimo banga! Kaip JAV institucijos savo krašte gali leisti ir toleruoti KGB terorą? Ešą, būk tai, ieškoma nacių kolaborantų. Dispozicijos (paliudijimų dokumentai), KGB fabrikatai, apie tariamus "nusikaltėlius" ateina iš Sovietų Sąjungos; tais "dokumentais" remiantis, "nusikaltėliui" keliama byla. Daugiausia pranešimų apie kolaborantus KGB gauna iš Izraelio.

Jeigu ieškoma nacių bendradarbių, tad nepamirštinas ir kitas okupantas. Stalino teroro uolių talkininkų dar yra Lietuvoje, Izraelyje, JAV ir daug kur kitur. Jie — tai tikrai verti teismo!

Pabaltiečių veiklos koordinavimo svarstybose dalyvavo estas, latvis ir lietuvis: dr. Olgerds Pavlovskis (Pasaulio laisvųjų latvių federacijos pirmininkas); L. Savi (Estų pasaulio tarybos pirmininkas) ir Mykolas Drunga, PLB vicepirmininkas Jaunimo reikalams.

Svarstybose pabrėžta reikalas glaudesnio bendradarbiavimo, gilesnio problemų pažinimo, naujų veiklos būdų bandymo bei didesnio aktyvumo.

Estas Savi lietuvius palygino su "miegančia meška".

Jaunimo simpoziumas

PLJS simpoziume dalyvavo Dainora Juozapavičiūtė (Kanados LJS-ga), Andrius Remeikis (Amerikos LJS-ga), Gintaras Grušas (PLJS-gos pirm.). Simpoziumo tema — Artimoje ateityje pramatytų uždavinių klausimai.

Juozapavičiūtė informavo apie planavimą suruošti pabaltiečių ir ukrainų jaunimo olimpiadą Kanadoj tuo metu, kai Los Angeles vyks Pasaulinė olimpiada. Planuota ir estafetė su olimpinio fakelo ugnimi.

Remeikis kalbėjo apie Amerikos LS-gos veiklos planus. Grušo pranešimas gerai paruoštas ir sklandžiai pateiktas. Jis kalbėjo apie Los Angeles lietuvių jaunimo pasiruošimus sutikti galimus įvykius Olimpiados metu Los Angeles. Iš pranešimo atrodė, kad ruostasi rimtai, energingai, apdairiai. Sovietų Sąjungos atsisakymas dalyvauti Olimpiadoj kai kuriuos PLJS planus pakeitė.

Dirvonis, Lietuvių sporto sąjungos valdybos narys, pranešė, kad jaunimo estafetė į Los Angeles neįmanoma, nes gali būti Amerikos visuomenės ignoruojama ir dėl to susilauktų priekaištų.

Buvo diskusijų. Būdingas dr. T. Remeikio klausimas: ar Los Angeles lietuvių jaunimas turi moralinės

Nukelta į 9 psl.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Sėdi iš k.: Milda Lenkauskienė, dr. Tomas Remeikis, Vytautas Kamantas, pirm., Birutė Jasaitienė. Stovi iš k.: Raimundas Kudukis, Mykolas Drunga, Gintaras Grušas, PLJS pirm., Algimantas Gečys. Jono Kuprio nuotr.

Lietuviškos kilmės Anglijos ministras

Tuo metu, kai D. Britanijos ministerė pirmininkė Margaret Thatcher viešėjo Portugalijoje, o užsienio reikalų ministras Sir Geoffrey Howe tarėsi Kinijoje dėl Hong Kong ateities, visa valdžia Londone buvo vidaus ministro Leono Brittan rankose. Jis ir tvarkė visus reikalus per Libijos ambasados krizę, atsiradusią po to, kai šūviai iš tos ambasados mirtinai nukirto britę policininkę ir sužeidė keliolika asmenų, dalyvavusių demonstracijoje prieš Libiją, protestuojant dėl dviejų studentų pakorimo.

Britų spauda rašė, kad šis lietuviškos kilmės vidaus reikalų ministras parodė daug sugebėjimo ir šalto proto. Jis tuojau iš savo ministerijos persikėlė į vyriausybės centrą, vadinamą Cobra, ir iš ten vadovavo užsienio reikalų ministerijai ir policijai. Matyt, viskas buvo tvarkoje, kad net savo vizitą nutraukusi ir iš Portugalijos sugrįžusi premjerė Thatcher, vietoje bėgusi į ministeriją, ramiai sau nuvyko Ve-

lykų šventėms į savo vilą.

Dabar jau žinoma, kad ta krizė, galutinai privedusi prie diplomati- nių santykių tarp abiejų šalių nutraukimo, kaštavo daug nervų visiems, o žinoma, daugiausia vidaus reikalų ministrui Brittan.

Pasaulinė spauda, rašydama apie Brittan, papasakoja ir jo biografiją, nurodydama, kaip jis greitai iškilo konservatorių partijos ranguose, kaip savo sumanumu ir sugebėjimu dėka kopė į politinę viršūnę.

Apie jo vaikystę kalbėdami, žurnalistas rašo, kad jis gimęs 1939 m. rugsėjo 25 d. Lietuvos žydo dr. Joseph Brittan šeimoje, kuri iš Vokietijos emigravo į D. Britaniją. Jis išaugęs žydiškai kalbančioje aplinkoje šiaurinėje Londono dalyje. Mokslas jam labai sekėsis. Baigęs teisės mokslus, vertėsi advokatūra, gindamas spaudos šmeižto bylas. Vėliau buvo išrinktas į parlamentą. Pereitų metų birželio mėnesį jis buvo pakviestas į Margaret Thatcher vyriausybę vidaus reikalų ministru.

Jo brolis Samuel veda ekonominę kolumną The Financial Times.

BRAZILIJOJE UNIVERSITETE LITUANISTIKA

Kovo 17 d. oficialiai atidarytas popiežiškame Sao Paulo katalikų universitete Litanistikos ir lietuvių kultūros kursas. Įsteigimu pasirūpino Brazilijos Lietuvių Bendruomenė.

Pirmojoj grupėj pradėdantiems lietuvių kalbą dėstys Angelė Joteikaitė, lietuvių kultūrą — Liucija Jodelytė — Butrimavičienė. Kurso koordinatorė Halina Mošinskienė dirbs su antrąja grupe.

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian newspaper in the world.
Established in 1886 by J. J. Paukstys.
Publication number (USPS-659180).

Vienybė is published twice a month at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybė, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava; Layout: Edmund Vaiciulis; Composition: Anne Waivada.

Contributing editors and writers: Dr. Algirdas Budreckis, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Jonas Kiznis, Juozas Kreivėnas, Salomeja Narkeliūnaite, Edvardas Šulaitis, Vytautas Zalatorius.

NORINTIEMS LIETUVIŠKOJE VIETOVĖJE GYVENTI

Ruošiant spaudai *Vienybę*, gauname įdomų, o tuo pačiu kartu, ir labai svarbų atsišaukimą iš Cleveland, Ohio, paruoštą Broniaus Snarskio. Sutrumpinę jį, su jo prisiūstaisiais architekto brėžiniais, talpiname visų lietuvių dėmesiui.

Rašinyje smulkmeniškai suteikiama informacija norintiems naujoje lietuviškoje vietovėje apsigyventi.

Braižiniuose parodyta: Sodybos pastatas perspektyvoje, du tipiški butai, gatvių planas tarp Sodybos ir lietuvių centro ir Sodybos apylinkė.

Lietuvių Sodyba yra prie valstybinių kelių 84, 91 ir 90 susikirtimo.

Sodybos adresas: 34251 Ridge Rd., Willoughby (Clevelando priemiestis), Ohio 94094.

Sodybos sklypas 4¼ akero prie Ridge Rd. ir F ll Dr. susikirtimo Ridge Rd. (Rt. 84) yra senas kelias, o Halle Dr. bus šiemet praveistas.

Sodyboje yra 82 butai, kurių 62 šeimoms iš dviejų asmenų ir 20 viengungiams. Pastatas 6 aukštų su dviem keltuvais ir laiptais kiekviename gale pastato. Pastatas įrengtas su visais patogumais savistoviam, patogiam ir saugiam gyvenimui.

Paminėtini šie įrengimai bei patogumai: 1) kilimai salione, miegamuose kambariuose ir koridoriuose, 2) didelės rūbinės ir sandėliai, 3) vandens šildymas — individualus temperatūros nustatymas, 4) virtuvėje elektrinis virimui — kepimui pečius, šaldytuvas, maistui paruošti įrengimai, 5) turėklai voniose ir koridoriuose bei specialios durų rankenos, 6) greitai pagalba pašaukti ir durų kontrolės įrengimai, 7) automatiškai gaisrui gesinti įrengimai, 8) valgykla — susirinkimų salė, 9) užsiėmimų kambariai, 10) skalbykla, 11) svečių kambarys, 12) balkonai, 13) sklypai daržams, 14) prekybos krautuvės, įstaigos ir parkas skersai gatvę, 15) arti moteliai ir golfo laukai, 16) prie Sodybos yra autobusams sustoti vieta, iš kur autobusai kursuoja į Clevelando centrą, 17) numatoma įsigyti nuosavą autobusą žmonėms vežioti į bažnyčią, parengimus, krautuves 18) visuose butuose paruoštos vietos šaldymo aparatams įdėti, jei kas to pageidautų.

Sodybos gyventojai bus visais atžvilgiais aprūpinti ir aptarnauti — jiems teks tik savus butus savais baldais apstatyti ir tik savo bute palaikyti švarą ir tvarką.

Sodybon bus priimami asmenys ne jaunesni kaip 62 metų amžiaus, pajėgūs patys apie save apsitvarkyti.

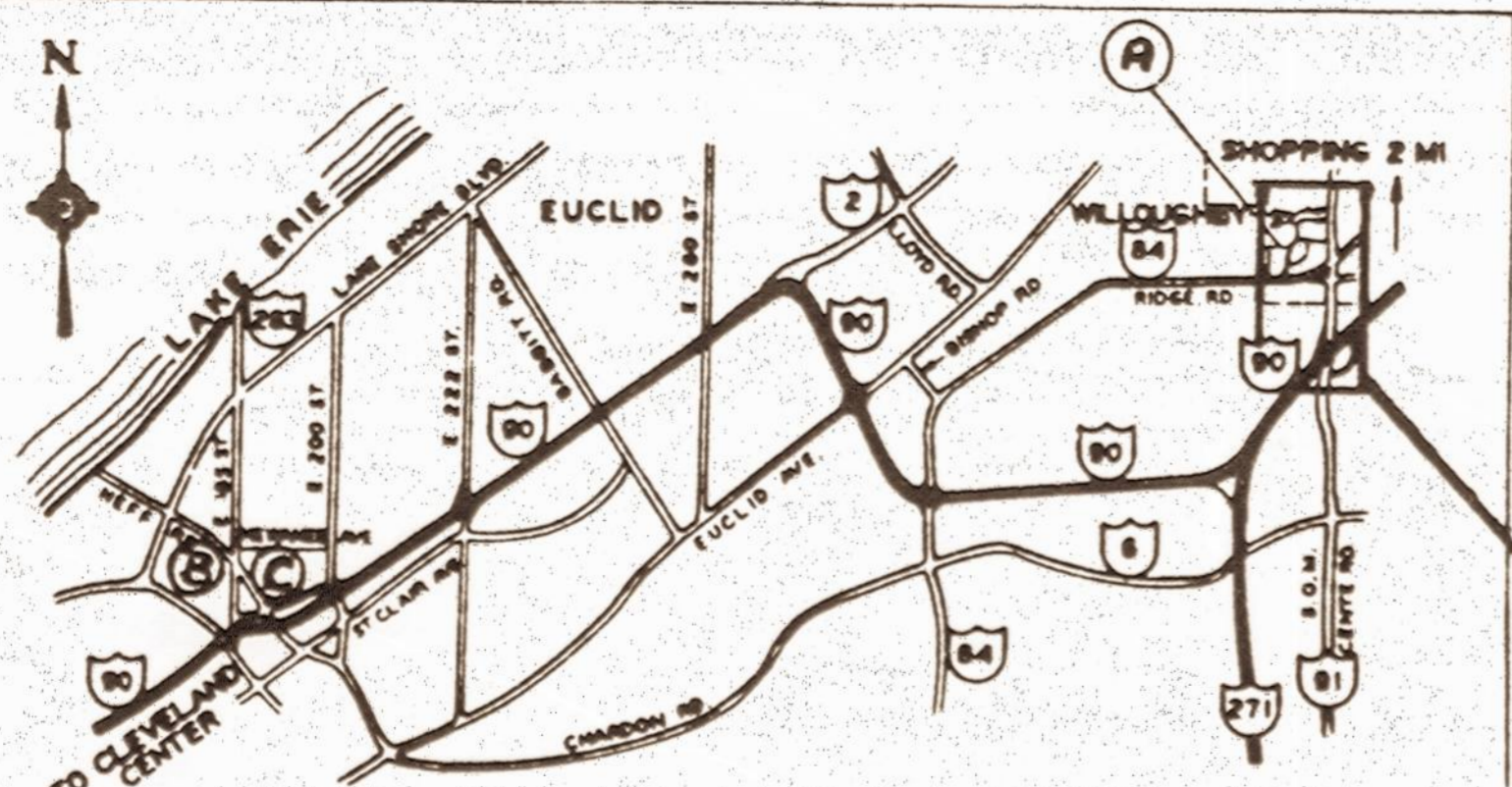
Seimų arba giminių atveju tik vienas turės būti virš 62 metų amžiaus. Invalidams bus 8 specialiai įrengti butai. Invalidai bus priimami į Sodybą, neatsižvelgiant amžiaus.

Nuomos mokesčiai už butą, šildymą, elektrą ir vandenį 30% nuo gyventojų pajamų, prieš tai atskaičius gydymosi išlaidas.

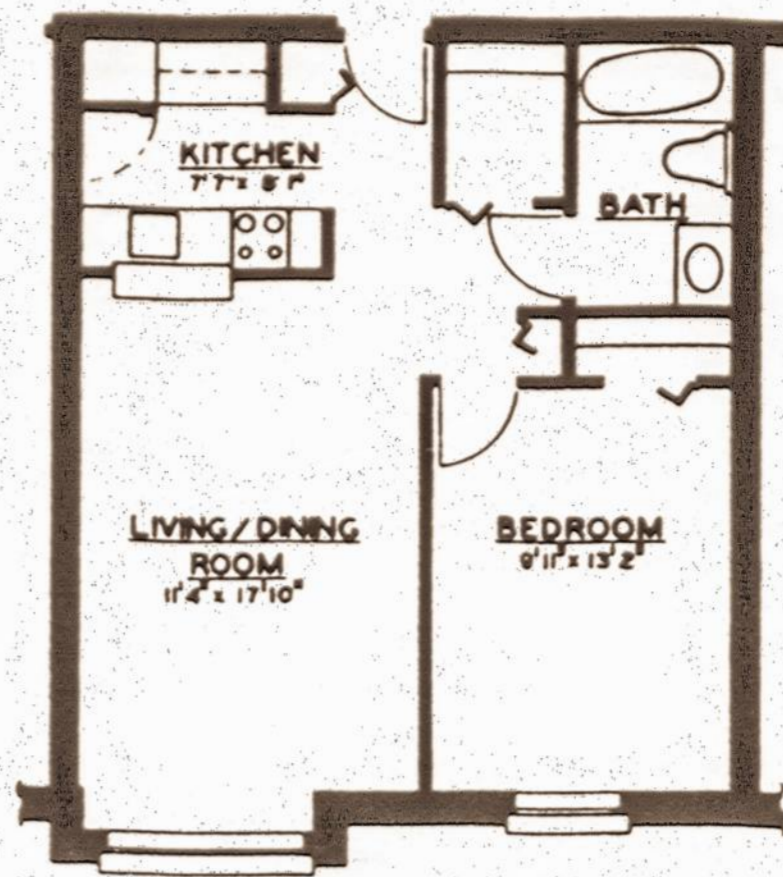
Sodybos pastatas jau po stogu ir vykdomi vidaus įrengimai. Statybą pilnai užbaigti numatoma rugpjūčio mėn.

Netrukus bus įrengti du butai pasižiūrėjimui.

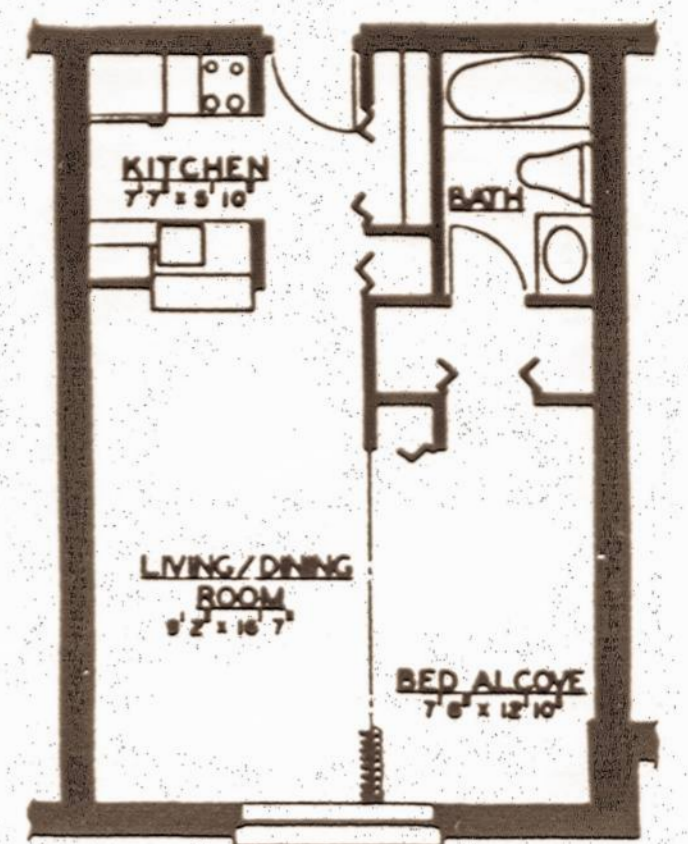
Gyventojų registracija bus pradėta apie gegužės mėnesio vidurį, prieš tai paskelbus spaudoje. Visi butai bus išnuomoti, nelaukiant statybos užbaigimo. Jokių pirmenybių valdžia neleidžia duoti, išskyrus tas, kurios numatytos valdžios instrukcijose.

Gatvių planas tarp Lietuvių Sodybos ir Dievo Motinos Bažnyčios bei Lietuvių namų. Atstumas 9 m.

1 BDR. SUITE

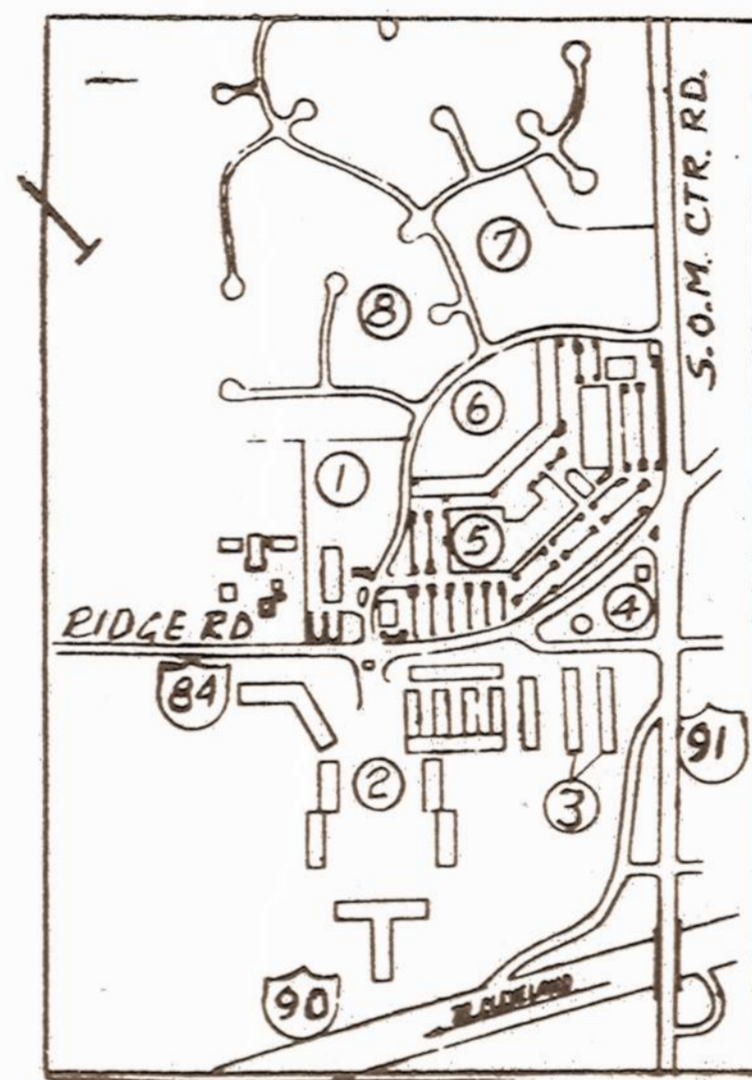

EFFICIENCY

Tipiški butai. Sodyboj bus 62 butai su atskiru miegamuoju ir 20 butų be atskiro miegamojo.

Jau baigiama įruošti Lietuvių Sodyba pensininkams. Pastatas bus 82 butų ir juose galės gyventi vien pensininkai ar invalidai. Inž. B. Snarskis rodo, kur tas pastatas išaugs. Vlado Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių Sodybos apylinkė padidintam mastely. Gatvių plane apvesta keturkampiu.

- 1 Lietuvių Sodyba
- 2 Pine Ridge Apartamentai
- 3 Motelis
- 4 Vandens rezervuaras
- 5 Prekybos centras
- 6 Miesto parkas
- 7 Kondominium apartm.
- 8 Privačių namų rajonas

Kas pirmas įsiregistruos — pirmas gaus butą. Registruotis bus galima asmeniškai arba telefonu.

Užsiregistravusieji bus šaukiami pagal eilės numerį atvykti į Sodybą užpildyti popierių, po to kai butų paskirstymas bus HUD patvirtintas.

Norintieji Sodyboje apsigyventi raginami skubėti užsiregistruoti tuoj, kai registracijos data bus paskelbta. Butų pareikalavimas labai didelis. Pavėlavusieji turės buto laukti kelis metus.

Užsiregistravimas neįpareigoja apsigyventi — visuomet bus galima atsisakyti, taipgi apsigyvenus visuomet bus galima iš Sodybos išeiti, be jokių priekaištų.

Zinome, kad yra į vargą patekusių žmonių, kurie nežino, kad tokia Sodyba yra statoma ir kad jie turi teisę joje apsigyventi ir naudotis valdžios pašalpa. Laikykite sau pareigą surasti vargstančius brolius ir seseris, ir padėkite jiems įsikurti Lietuvių Sodyboje.

Registracija praves Sodybos administratorė Dana Cipkienė. Sodybos savininkas yra Lithuanian Center, Inc. bendrove, kontroliuojama JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos.

Sodybos statybą finansuoja ir butų nuomos primokėjimus atliks Federalinė valdžia. Išmokėjus Fed. valdžios paskolą, Lietuvių Bendruomenė bus pilnateisis Sodybos savininkas.

Smulkesnių informacijų kreiptis į Lietuvių Sodybos administraciją adresu:

Lithuanian Center, Inc., 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094, arba skambinti tel. (216) 943-0910.

Jonas Valaitis—sukaktuvininkas!

RAŠO

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

Pasižiūri į kalendorių. Taip, 1984 metai. Nejaugi Jonui Valaičiui 80 metų! Pasižiūri į enciklopediją, patikrini kitus šaltinius. Taip, ketvirtmetininkas, gimęs ketvirtadienį Tauro ženkle, gegužės 11 d. Reiškia, Jonas yra užsispyręs, ištvėrimingas ir darbštus, kaip tauras, stumbras, bulius. Jo darbštumą ir ištvėrimumą matome jo žurnalistiniame bare. Kiek laikraščių, žurnalų, radijo programų yra užpildęs savo straipsniais bei kalbomis, kiek redagavęs!

Vienoje srityje jis ypač parodęs savo užsispyrimą, būtent, vis atidėlioja, atsisako parašyti savo atsiminimus! O kalbėti, tai kalba apie nuotykius ir pergyvenimus. O paragintas juos užrašyti, atsako: — tu, korespondente, užrašyk! Na, korespondentas, net ir būsimas Valaičio "bosvelis" gali jam užfiksuoti: pasiūlyti pietų ispanų konjako ir su magnetofoniniu aparatu užrekoruoti jo gyvenimo išpūdžius.

Tikrai, Jonui Valaičiui geriau tiktų margo genio ženklas, negu stumbro stabas. Juk jo pergyvenimai yra margi, o kaip tas genys jis vis kala ir kala lietuviybės temą plunksna ir žodžiu . . .

• • •

Vienybės skaitytojas gal suabejos šiais drąsiais, nemandgiais teiginiais? Nejaugi kalbama apie Vienybės, Tėvynės, Jaunimo ir . . . kiek dar kitų laikraščių redaktorių . . .

Šių skilčių rašytojas atsikirs tik viena ištrauka pateisinti savo bravūriškam priekaištavimui ir paliks skaitytojui pasidaryti objektyvų sprendimą. Kaip įrodomąją medžiagą Vienybės skaitytojui, kas ir kur jis bebūtų, pristatau žiupsnelį Jono darbų Bendrajam Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui.

Tautinės srovės veikėjas Jonas Valaitis gana anksti įsijungė į BALFo veiklą. Prel. J. B. Končius savo atsiminimuose iš BALFo veiklos rašo, kad pradžioje BALFui buvo rastos patalpos New Yorke, 19 W. 44-toje gatvėje. Sandėlis drabužiams buvo išnuomotas 101 Grand Street, Brooklyne. Kadangi nuoma brangi, Jono Valaičio dėka buvo surastas tinkamas namas raštinei ir sandėliui, 105 Grand gatvėje. 1947 m. gegužės 1 d. buvo nupirtas pastatas ir BALFo sandėlis ir raštinė ten buvo perkelti.

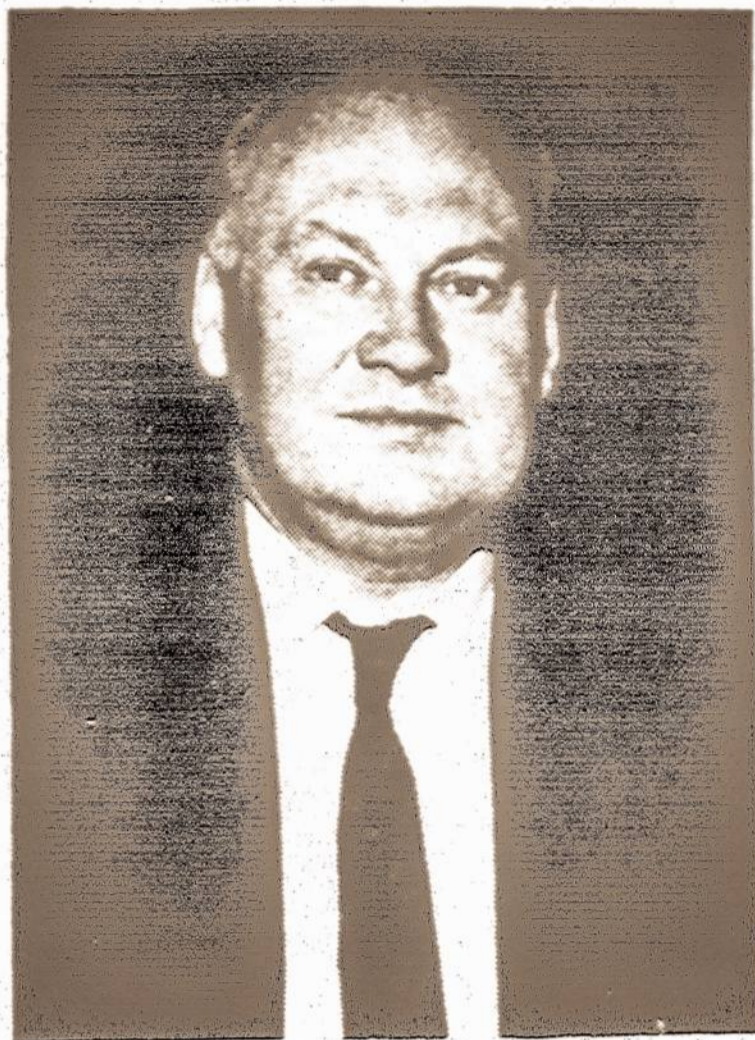
• • •

Toliau savo atsiminimuose prel. Končius rašė: "BALFo centriniam biurui veikiant, paaiškėjo, jog tuo metu svarbiausias uždavinys buvo drabužių vaju rengimas lietuvių kolonijose. J. Valaitis, kaip vajaus direktorius, keliavo iš vienos lietuvių kolonijos į kitą. Jam padėti buvo pakviesti Povilas Labanauskas ir Jonas Kružė."

• • •

Tai buvo kalbama apie 1945 metus. Ir tikrai tais metais Jonas Valaitis pasireiškė, veikdamas labai intensyviai, kaip tikras tauras.

Skaitytojams pateiksime tik vieno mėnesio maršrutą ir veiklą, būtent 1945 m. birželio mėnesio kelionę po Naująją Angliją, kai

Jonas Valaitis—sukaktuvininkas!

rūbų vajaus reikalais keliavo su prakalbomis. Ogi Jonas Valaitis — tikras oratorius. Seka jo maršruto atpasakojimas.

Karas jau baigtas su nacių Vokietija, amerikiečiai dar netikri, kaip baigsis konfliktas su Japonų imperija. Visvien tais 1945 metais Jonas Valaitis pradeda savo kelionę po Naująją Angliją, po savo gimtinės apylinkes . . .

Connecticut valstybėje, Waterbury, kalbėjo dviejose vietose: parapijos salėje ypatingai sušaukta me Katalikų Federacijos ir 17 draugijų atstovų susirinkime. Ten ir dalyvavo vietos BALFo atstovai. Kalbėjo apie drabužių rinkimą, pasiruošimą rinkti maisto ir atsakinėjo į aibes klausimų Lietuvai vaduoti surengtame koncerte. Dalyvavo įvairaus plauko 200 publikos.

Bridgeport, Conn., kalbėjo parapijos bazare ir BALFo veikėjų susirinkime: su 30 žmonių tarėsi rūbų rinkimų reikalui. Jie prašė antrašų siuntiniams, juos Jonas pasiuntė. Bridgeportiečiai žadėjo tuoj prisųsti kelis šimtus svarų rūbų. BALFas specialiai suruošė prakalbas birželio 17 d. parapijos salėje. Ten kviestas Valaitis sutiko kalbėti.

Tuo tarpu New Haven, Conn. kalbėjo sekmadienį 7 val. vakaro, kai tik pasibaigė prakalbos Bridgeporte. Mat, šias prakalbas rengė BALFo skyrius.

Stamford, Conn., Valaitis pasakė prakalbą šeštadienį, birželio 16 d. 7 val. vak. BALFo susirinkime.

Thompsonville, Conn., lietuviai veikė drauge su Westfield, Mass. lietuviais, kur vadovavo patriotiškai nusiteikęs klebonas kun. V. Puidokas. Thompsonville veiklus veikėjas Miglinas prižiūrėjo rūbų rinkimą ir susirišo su Jonu Valaičiu, atsiųsdamas po to į BALFą gražiai paruoštų rūbų.

Worcester, Mass., Valaitis kalbėjo SLA 318 Kuopos susirinkime. Buvo ir svečių, BALFo veikėjų ir kitų pasauliečių. Jonas atsakinėjo į klausimus. Susirinkime buvo apie 50 žmonių, visų politinių lietuviškų pakraipų veikėjų. Jonas lankėsi Amerikos Lietuvis redakcijoje, padėjo redakcijai už talpinimą BALFo raštų. Redaktoriai pažadėjo talkinkauti ir ateityje. Lankėsi

Aušros Vartų ir šv. Kazimiero parapijų klebonijose, su dvasiškiiais ir vietos veikėjais pasidalino žiniomis, Jonas prašė daugiau rūbų ir ragino ruošti maisto vajui, verbuoti kuo daugiau narių ir skyrių organizuoti. Worcesteriečiai pažadėjo suruošti tuo reikalu prakalbas. Jonas Valaitis Worcesteryje kalbėjosi su biznierių ir profesionalų draugijos veikėjais. Jie žadėjo pakviesti kalbėti BALFo reikalais jų liepos mėn. gegužinėje.

Jonas tarėsi ir Athol, Mass., kalnuose, toliau nuo kitų centrų. Ten lietuviai turėjo gana daug draugų kitataučių tarpe. Atholiečiai, kuriems vadovavo kun. Juraitis, pažadėjo Jonui talką ateityje.

Valaitis nuvyko į Norwood, Mass., kur veikė du centrai rūbams rinkti. Susitikus su Jonu, vienos salės vedėja p. Vasiliauskienė džiaugėsi, kad tautininkams, sandariečiams ir kitoms patriotiškoms grupėms pavyko šį lietuvišką centrą sustiprinti. Rinko rūbus, siuntė ir sutiko vėl rinkti. Klebonas kun. Kneizys Valaičiui pažadėjo savo pilną talką, kaip ir praeityje. Norwoodiečiai gavo rūbų ir iš kitataučių. Adv. Sykes parodė noro pagelbėti.

Pagaliau Jonas atvyksta į savo gimtąjį Bostoną. Teko jam kalbėti Lietuvai remti draugijos suvažiavime, kur dalyvavo apie 100 delegatų ir svečių. Suvažiavime dalyvavo veikėjų iš Montello (Brocktono), Worcesterio, South Bostono ir kitų apylinkių. Jonas kalbėjo abiejose sesijose, nes buvo skirtingų žmonių, ir draugija nutarė skirti \$200, kad BALFas nupirktų vaikučiams rūbų. Tuo tikslu bostoniečiai išrinko komitetą, kuris veikė kaip BALFo skyrius ir talkino šalpos darbe. Komitetą išrinko iš moteriškių, kurios parodė didelį darbštumą.

BALFo skyriaus drabužiams rinkti komiteto pirmininkė ponina Namaksy parodė Jonui sandėlį, kuriame buvo siuvimo mašina dra-

bužiams lopyti; moterys pas ją susirinkdavo kas savaitę drabužių paruošti. Ji žadėjo padirbėti ir birželio mėnesi BALFui atsiųsti drabužių. Jonas So. Bostone aplankė ir šv. Petro parapijos kleboną kun. Virmauskį, kuris pažadėjo ir toliau BALFui talkininkauti.

South Bostono Piliečių klubo draugijos pirmininkas adv. Grigalius į klubo susirinkimą pakvietė didesnę būrį vietos visuomeninkų ir laikraštinių, BALFo skyriaus veikėjų. Susirinkime Jonui Valaičiui gana kritiškai Bostono smetonėlei (ogi pats Jonas bostoniškis) teko išsikalbėti apie šalpą ir drabužių bei maisto rinkliavą. Susirinkime dalyvavo vietos tautininkų, sandariečių, krikščionių demokratų ir socialistų šulai. Dėl to buvo daug klausimų. Mat 1945 m. tarp srovių buvo tam tikras lenktyniavimas dėl BALFo vadovybės. Jonas sugebėjo paglostyti ir pašalinti vietos veikėjų ambicijas.

Jonas Valaitis lankėsi pas didžiausio tuo metu BALFo skyriaus pirmininką dr. P. Jakimavičių-Jakmauch, savo jaunystės draugą. Skyriaus sekretorius adv. K. Kalinauskas taip pat tarėsi su juo. Jonui teko išlyginti įtampą tarp bostoniečių, kas išėjo ir Bostonui ir BALFui į naudą.

Prieš išvykdamas, Valaitis padėjo Darbininko ir Keleivio leidėjams ir redaktoriams už paramą ir dėmesį BALFui, o lietuviams dvasininkams patarė sekti lenkų pavyzdžiu ir mėginti gauti vyskupijos paramą ir Lietuvai.

Prieš sugrįždamas į Brooklyną, pavargęs, bet laimingas, Jonas Valaitis pranešė BALFo centrui: ". . . Nespėjau aplankyti dar Lawrence, Lowell, Brockton, Bridgewater, Mass., Nashua, N. H., West Lynn, Mass. ir kitų vietų. Bet jas teks aplankyti kita išvažiavimo proga".

Toks veržlus buvo mūsų Jonas Valaitis, gimęs Tauro ženkle!

BALF sandėlyje Brooklyne paruoštos suaukotų ir už aukas supirktų drabužių, maisto, vaistų-medikamentų [tarp jų ir Mockaus ir Kasmausko Bostone jų dirbtuvėje pagamintų] ir iš kitur gautų gydytojams amerikoniškų medicinos įrankių bei vaistų siunta į Vokietiją. Iš k. į d.: dr. J. M. Colney-Augštikalnis, Waterbury, Conn., kurio pastangomis suorganizuotasis šalpos fondas prisijungė prie Bendrojo Šalpos Fondo; buvęs Lietuvos generolas Jonas Černius; BALFo išdininkas Albinas Trečiokas iš Newark, N. J.; Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke Anicetas Simutis, tada buvęs Lietuvos Konsulato New Yorke sekretorius, ir BALFui aukų bei gėrybių rinkėjas, aplankęs apie 300 lietuvių ir lietuvių draugų gyvenviečių, Jonas Valaitis, taip pat organizavęs garantijas darbams ir butams, JAV, vėliau International Refugees Organization, BALFo ir International Institutes of America atstovas Europoje.

Vaikų auklėjimas — TSRS piliečių konstitucinė pareiga.

Iš mokyklų reformos dokumento

NAUJA MOKYKLŲ REFORMA

Po keturių mėnesių svarstymo, kuriame dalyvavo milijonai piliečių, TSRS Aukščiausioji taryba balandžio mėnesį priėmė "Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų reformos pagrindines kryptis". Ši reforma, kuri tęsis iki 1990 m., numato įvesti į visas vidurines mokyklas darbinį mokymą, sustiprinti rusų kalbos dėstymą nerusiškose mokyklose ir jau nuo ateinančios rugsėjo 1-osios padidinti mokytojų atlyginimą trečdaliu. Vaikų mokslas prasidės nuo 6-erių metų.

Iki 1950 m. Lietuvoje buvo išsilaikiusi prieškarinė mokyklų struktūra — ketveri metai pradinės mokyklos ir aštuoneri vidurinės, pradedant privalomą mokymąsi nuo 7-erių metų amžiaus.

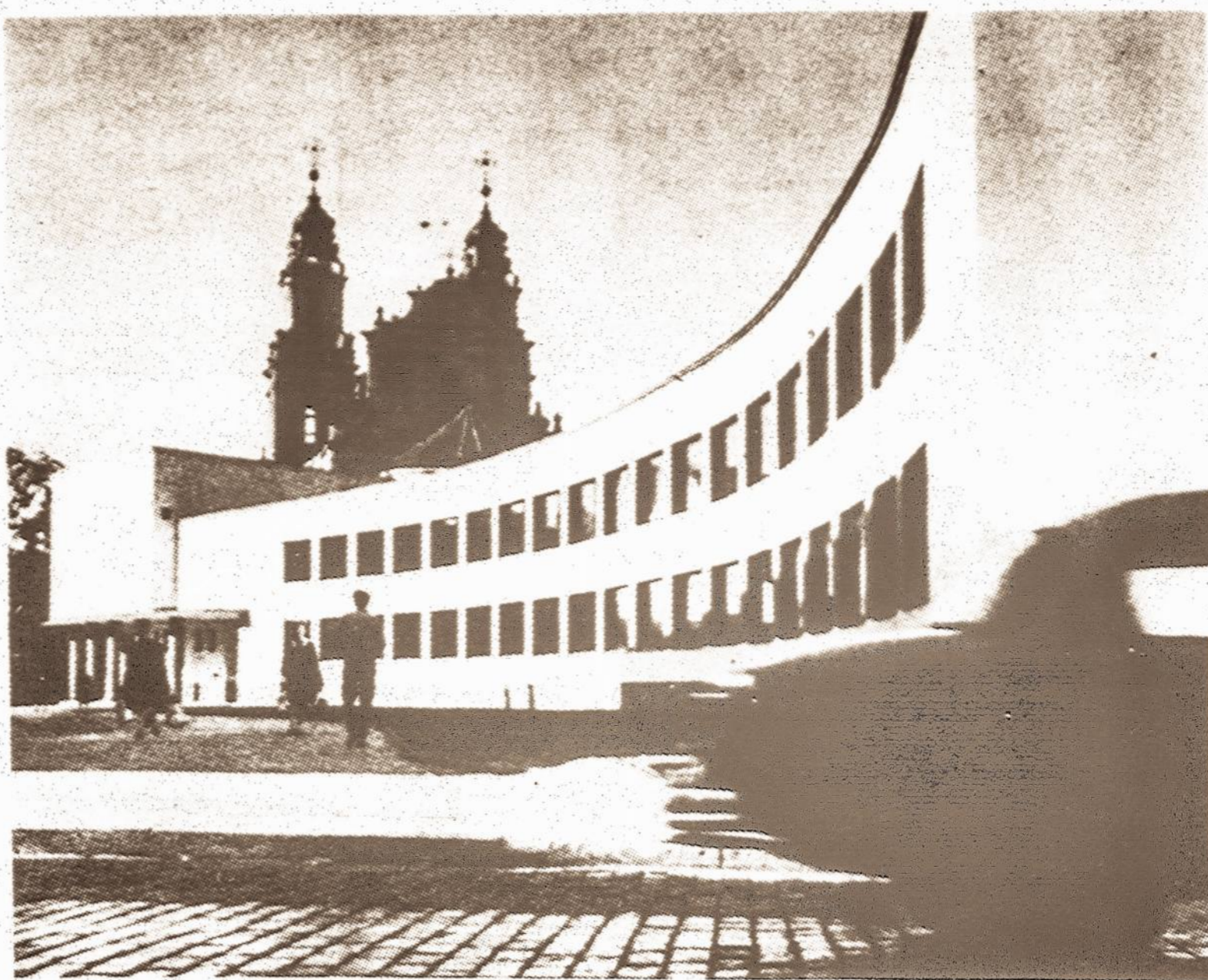
1950 m. pradėtos steigti naujo tipo septynmetės mokyklos, ypač kaime, o 1959-63 tos septynmetės pertvarkytos į aštuonmetes, tuo pačiu metu įvedant visuotinį 8 metų mokymą. Tuo pat metu buvo priimtas įstatymas "dėl mokyklos ryšio su gyvenimu stiprinimo" ir iškelti mokinių politechninio lavinimo uždaviniai, kurie labai panašūs į dabartinius.

Pradinis ir vidurinis mokslas Lietuvos mokyklose iki šiol trukdavo 11 metų, metais ilgiau negu Tarybų Sąjungoje apilai. Mat lietuviai sugebėjo "didįjį brolių" įtikinti, jog jiems geriau rusų kalbą išmokti reikia daugiau laiko. Ar Lietuvos mokyklos dabar, kai visos kitos prailgina mokslą iki 11 metų, galės turėti 12-kos metų sistemą, neaišku.

STRUKTŪRA

Sutinkamai su patvirtinta reforma ateityje pirmosios keturios klasės sudarys pradinę mokyklą, V-IX klasės — nepilną vidurinę ("devynmetę") mokyklą ir mokyklos su visa 11 klasių bus pilnos bendrojo lavinimo, vidurinės profesinės technikos arba specialiosios vidurinės mokyklos. Kiekvienai mokyklai bus priskirta "bazinė įmonė ar ūkis", kurie mokys vaikus darbo įgūdžių ir kokios nors profesijos šalia įprasto dalykų dėstymo.

Baigę IX klasę mokiniai bus nukreipti arba į vidurines profesines technikos mokyklas, arba į specialiąsias vidurines mokyklas (technikumus), arba toliau mokysis X ir XI bendrojo lavinimo mokyklos klasėje ir tokiu būdu ruošis studijoms universitete. Tiesa, bus peržiūrėtos ir į aukštąsias mokyklas stojimo taisyklės, kad į jas galėtų istoti studentai iš technikumų ir iš vidurinių profesinės technikos mokyklų. Pastarosios anksčiau oficialiai buvo žinomos kaip darbininkų, o neoficialiai pravardžiuotos, kaip chuliganų "kalves". Į jas patekdavo mokiniai su žemiausiu pažymiu vidurkiu, o disciplina jose būdavo kaip Amerikos mokyklose. Tik jų mokiniai pasižymėdavo ne tiek narkotikais, kiek alkoholiu. Be abejo, vienas iš reformos tikslų yra pakel-

Salomėjos Nėries vidurinė mokykla savo modernišku išsiskiria iš kitų Vilniaus senamiesčio pastatų. Fone — šv. Kotrynos baroko bažnyčia. Ši mokykla kiekvienais metais mini Nėries gimtadienį, bet šiemet ypatinga proga — 80 metų nuo poetės gimimo.

ti tų mokyklų lygį ir prestižą, nes kvalifikuotų darbininkų pareikalavimas sparčiai auga.

Oficialiai skelbiami reformos tikslai yra šie:

pagerinti mokymą ir auklėjimą; užtikrinti aukštesnį kiekvieno dalyko dėstymo mokslinį lygį, tvirtą mokslo pagrindų įsisavinimą, gerinti idėjinį politinį, darbinį ir dorovinį auklėjimą, estetinį ir fizinį lavinimąsi; patobulinti mokymo planus ir programas, vadovėlius ir mokymo priemones, mokymo ir auklėjimo metodus; pasiekti, kad moksleiviai nebūtų perkraunami, kad mokomoji medžiaga nebūtų pernelyg sudėtinga.

DARBŪTUMO IR DRAUSMĖS

Toliau reformoje numatoma "iš esmės pagerinti darbinį auklėjimą, mokymą ir profesinį orientavimą bendrojo lavinimo mokyklose; sustiprinti politechninį praktinį dėstymo kryptingumą; žymiai išplėsti kvalifikuotų darbininkų kadru rengimą profesinio techninio mokymo sistemoje; pereiti prie jaunimo visuotinio profesinio mokymo; sustiprinti moksleivių atsakomybę už mokymosi kokybę, mokymosi ir darbo drausmės laikymąsi, padidinti jų visuomeninį aktyvumą savivaldos vystymo moksleivių kolektyvuose pagrindu".

Be to, reformininkai siekia:

padidinti mokytojo ir gamybinio mokymo meistro visuomeninį prestižą, pagerinti jų teorinį ir praktinį rengimą, visiškai patenkinti liaudies švietimo sistemos poreikius pedagogų kadrams; padidinti pedagoginių darbuotojų darbo užmokestį ir pagerinti jo materialines-buitines sąlygas; sustiprinti mokslo įstaigų, ikimokyklinių ir užmokyklinių įstaigų materialinę-techninę bazę; patobulinti bendrojo la-

vinimo ir profesinių mokyklų struktūrą ir liaudies švietimo valdymą.

Gal geriau negu kitur dokumente tikrieji reformos tikslai atsispindi paragrafe apie rusų kalbą: "Imtis papildomų priemonių, kad būtų pagerintos sąlygos mokytis greta gimtosios kalbos rusų kalbą, kurią tarybiniai žmonės savanoriškai priėmė kaip tarpnacionalinio bendravimo priemonę. Laisvas rusų kalbos mokėjimas turi tapti norma jaunimui, baigiančiam vidurines mokyklas."

Palyginimui paminėtina, kad prieš metus amerikiečių "Nacionalinė tobulumui švietime siekti komisija" paskelbė savo tikslus: "mokytojų atlyginimas pagal nuopelnus ir to atlyginimo pakėlimas, griežtesni reikalavimai vidurinės mokyklos užbaigimui, mokslo metų prailginimas, didesni reikalavimai priimant į aukštąsias mokyklas, daugiau namų darbų ir egzaminai keliant į aukštesnę klasę, bei abiturų egzaminai.

ŠVARA—SVEIKATA

Nuo seno Lietuvoje žmonės mėgdavo pavasarį, ypač prieš Velykas, apsisivarinti. Ir dabar ten balandis yra aplinkos tvarkymo mėnuo. Išvalomi namai, kiemai, upelių vagos, pašaliai. Ne viskas vyksta spontaniškai. Yra sanitarinė tarnyba, vandens ūkio apsaugos inspekcija, milicijos darbuotojai, kurie turi teisę uždėti baudas už aplaidumą. Pernai per švaros mėnesį buvo nubausti beveik pusantro tūkstančio pareigūnų. Miestų bei rajonų administracinės komisijos apsvaistė daugiau kaip tūkstantį bylų dėl netvarkingos aplinkos.

Bevažinėjant Chicagos greitkeliais ir bematant kalnus šiukšlių pakelėse, nejučiomis peršasi mintis — o kad čia tokį švaros mėnesį įvedus!

Tarp nesvariausių ir netvarkingiausių ten žinomi geležinkeliečiai. Poilsio salės neretai prišuokšlintos, tualetai pasibaisėtini, ne visur galima nusiplauti rankas ar švarioje

aplinkoje pavalgyti. Taip skundžiasi sveikatos apsaugos ministro pavaduotojas A. Vinkus.

— Kai kuriose gyvenvietėse fasadai skęsta žieduose, o kiemas — šiukšlėse —, rašo ministras ir sušunka — Švara ir dar kartą švara visur ir visada!

Kitas sveikatos ministro pavaduotojas, "pirmasis", pabrėžia dabartinės medicinos polinkį į profilaktiką. Šiemet prasidėjo visuotinis gyventojų sveikatos tikrinimas, kurio pirmasis etapas tęsis iki 1987 m. Kiekvieną patikrins trys specialistai, padarys tyrimus. Po metų vėl pakartotinis patikrinimas. Ir taip jau ten per metus pas gydytoją apsilankydavo 80% žmonių. Bet tarp tų likusių 20% būdavo daug pasislėpusių ligonių.

ELEKTRINĖS TEBESTATOMOS

Pramonės pažangą didele dalimi sąlygoja elektros gamyba ir naudojimas. Tad Lietuvoje irgi tebevyksta naujų elektrinių statyba. Neseniai buvo paleistas Ignalinos atominės elektrinės pirmasis blokas, Vilniaus ir Mažeikių šiluminės elektrinės. Na, o balandžio pabaigoje baigti dėti pamatai Kaišiadorių hidroakumuliacinei elektros stočiai. Ji skirsis nuo kitų tuo, jog gamins elektrą tik dieną, didžiausio apkrovimo ir pareikalavimo laikotarpiu, kada veikia visi fabrikai ir įmonės. Naktį, kada atsiranda elektros perteklius, o elektrinių sustabdyti negalima, iš Kauno marių elektriniais siurbliais bus pumpuojamas vanduo aukštyje į Kaišiadorių baseiną. Dieną, kai prireiks papildomos energijos, vanduo bus leidžiamas turbinomis žemyn, atgal į Kauno marias ir tokiu būdu gamins elektrą.

Šios elektrinės pajėgumas bus 1600 megavatų, tik 200 megavatų mažiau negu Elektrėnų šiluminė elektrinė, kuri teikia Lietuvai tris ketvirtadalius elektros energijos. Kaišiadorių elektrinė pradėta prieš porą metų ir bus baigta statyti kitais metais.

Kokia marga šią elektrinę statančių specialistų armija matyti kad ir iš šių pavardžių: buldozerinio mašinistas V. Borcovas, buldozerininkas J. Sitovas, brigadininkas J. Mordas, ekskavatorininkas C. Bricas, Lietuvos energetinių objektų statybos valdybos viršininko pavaduotojas gamybai M. Filinas, projekto vyriausiasis specialistas V. Mikulovičius, betonuotojas A. Pervodčiukas, gręžėjų brigadininkai L. Agofoncevas, V. Lukoninas ir V. Udodas bei į juos panašūs.

Bene pirmieji Salomėjos Nėries gimimo 80-metį šįmet paminėjo moksleiviai Vilkaviškyje, surengę tradicinį poezijos konkursą "Dainuok širdie gyvenimą". Poetės, kurios tikroji pavardė yra Bačinskaitė-Bučienė, gimimo diena yra lapkričio 17-oji.

Balandžio 6 d. mirė poeto K. Binkio našlė Sofija, sulaukusi 81-nerių metų amžiaus. Prieš karą ji mokytoja Biržų gimnazijoje, buvo ELTOS redaktorė Kaune. Po karo Vilniuje Radijo komitete organizavo vaikams laidas.

PASTABOS IŠ VOKIETIJOS

APIE BROLIUS ALIUKUS

Lietuvių tauta visais savo istorijos laikotarpiais turėjo savo dainius. Šiuo laiku lietuvių tautos, o ypač kauniečių, numylėtiniai yra BroLIAi Aliukai. Kaip pasakoja, nėra Lietuvoje kokio nors šeimyninio pobūdžio suėjimo be BroLIAi Aliukų dainų. Jų dainas vienas nuo kito nusirašo kasetėje, o jos pradeda taip plisti ir Vokietijos lietuvių tarpe. Ypač naujai čia atvykusieji jas mėgsta ir su tom dainom atgaivina čia jau ilgiau gyvenančiųjų lietuvių širdis.

Vestuvinis ansamblis BroLIAi Aliukai, tai keturių Kaune gyvenančių saviveiklinių dainininkų ir muzikantų: Evaldas Melnikas, Arūnas Kalvaitis, Kęstutis Kazakevičius ir Rimantas Brazdeikis. Jų repertuare netrūksta dainų apie žalgiriečius krepšininkus, kurių nuopelnai ir savybės apdainuojamos gražiausiais žodžiais. Netrūksta ir dainų apie Kauno Laisvės Alėją, į kurią, jeigu dabar Vytautas Didysis grįžtų, būtų labai nustebęs. Nes joje dabar atsirado tiek visokių užėigų, o jeigu kam reikia mergaites susitikti, tai dabartinė Laisvės Alėja yra tikras adresas.

Man labai patiko daina apie Atlanto nugalėtojus Darių ir Girėną. Bet pasirodo, kad BroLIAi Aliukai ypač dėl šios dainos turi nemalonumų su kagebistais. Mat, tekste pasitaiko žodis "tauta", o šios sąvokos dabar Lietuvą valdantieji neapkenčia!

BroLIAi Aliukai beveik visas savo dainas yra patys parašę, sutvarkę, pritaikę tekstus. Jų besiklausant galima gerai pasijuokti, na, ir graudžiai apsiverkti... Jose yra visko, ko lietuvis laukia, klausydamas lietuviškos dainos. Ilgiau pasiklausius, dainos gal ir skamba šiek tiek vienodai, bet vistiek yra malonios širdžiai. Gaila, Lietuvos valdžia neprileidžia, kad būtų gaminamos BroLIAi Aliukų plokštelės, o jeigu šiu puikių dainininkų dainų vakaruose nori pasiklausyti, reikia nuskalsti prieš sovietinius įstatymus, nes kasetes išvežti į Vakarus įstatymai draudžia.

BROLIAI FRANKONIAI

Balandžio pabaigoj su rusų menininkų grupe į Vakarų Vokietiją iš Lietuvos atvyksta dainininkai: broLIAi Algis ir Valdemaras Frankoniai. Abu Lietuvoje baigę konservatoriją, pasižymėję dainuodami Maskvoje rusams populiariose televizijos programose. Laurus nusinešė atstovaudami Sovietų Sąjungai politinių dainų festivalyje Kuboje.

Kai Tėviškės kviesti dvyniai Šalčiai lankėsi Lietuvoje, jiems kaip partneriai, buvo priskirti Frankoniai. Tikriausia norėjo parodyti saviveiklininkams Šalčiams, kokio menko teoretinio muzikinio išsilavinimo jie yra. Bet muzikoje yra kitas — širdies dėsnis. Šalčiai Lietuvoje ir Vakaruose lietuvių mylimi, o jeigu ko paklausi apie Frankonius, tai žmonės patvirtina, kad tokie egzistuoja. Gal čia ir yra tų vyrų tragedija. Turėdami gerus balsus, gerą muzikinį išsilavinimą ir gerai atrodydami, per

anksti pasidavė partijos teikiamoms privilegijoms. Pamiršo lietuvius, jų širdis.

J. GRIGONIS

Frankfurto Goethe ir Vilniaus Kapsuko universitetai pagal sutartį pasikeičia profesūra. Kovo mėnesį į Frankfurtą turėjo atvykti Vilniaus universiteto prorektorius J. Grigonis, bet, pasirodo, iš Maskvos, kur tokiais atvejais duodami išvažiavimo leidimai, atitinkamų popierių jie negavo. Frankfurto universitetas profesorių tikisi susilaukti gegužės pradžioje.

KNYGOS

Lietuviškojo turinio knygų Lietuvos knygynuose beveik negali gauti. Knygų tiražai per maži paklausai. Per laimę nusipirkęs knygą, turi su ja eiti į įstaigą, pasivadinusią "Meninių vertybių išvežimas į užsienį", kuri priklauso Lietuvos Kultūros ministerijai. Ten dideliu popieriu užrašoma pirkėjo vardas, pavardė, tėvo vardas, adresas ir gavėjo vardas, pavardė ir gyvenamoji vieta. Iš ten gauna to paties popieriaus kopijas — du egzemplioriai. Su tais dokumentais reikia nueiti į Taupomąją kasą, kuri priima mokesčius. Ten sumokami mokesčiai, kurie atitinka knygos vertę (tai antrą kartą už knygą mokėti). Taupomojoje kasoje surašomi trys popieriai, vienas atiduodamas mokesčius sumokėjusiam, o du pasilieka Taupomoji kasa. Taigi su tais dviem popieriais, išduotais įstaigos, pasivadinusios "Meninių vertybių išvežimas į užsienį", ir iš Taupomosios kasos gautaisiais dokumentais reikia nueiti į pašta ir ten nusinešti knygą. Pašte jis knygą suvynioja su visais trimis popieriais. Užkljuoja pašto ženklus.

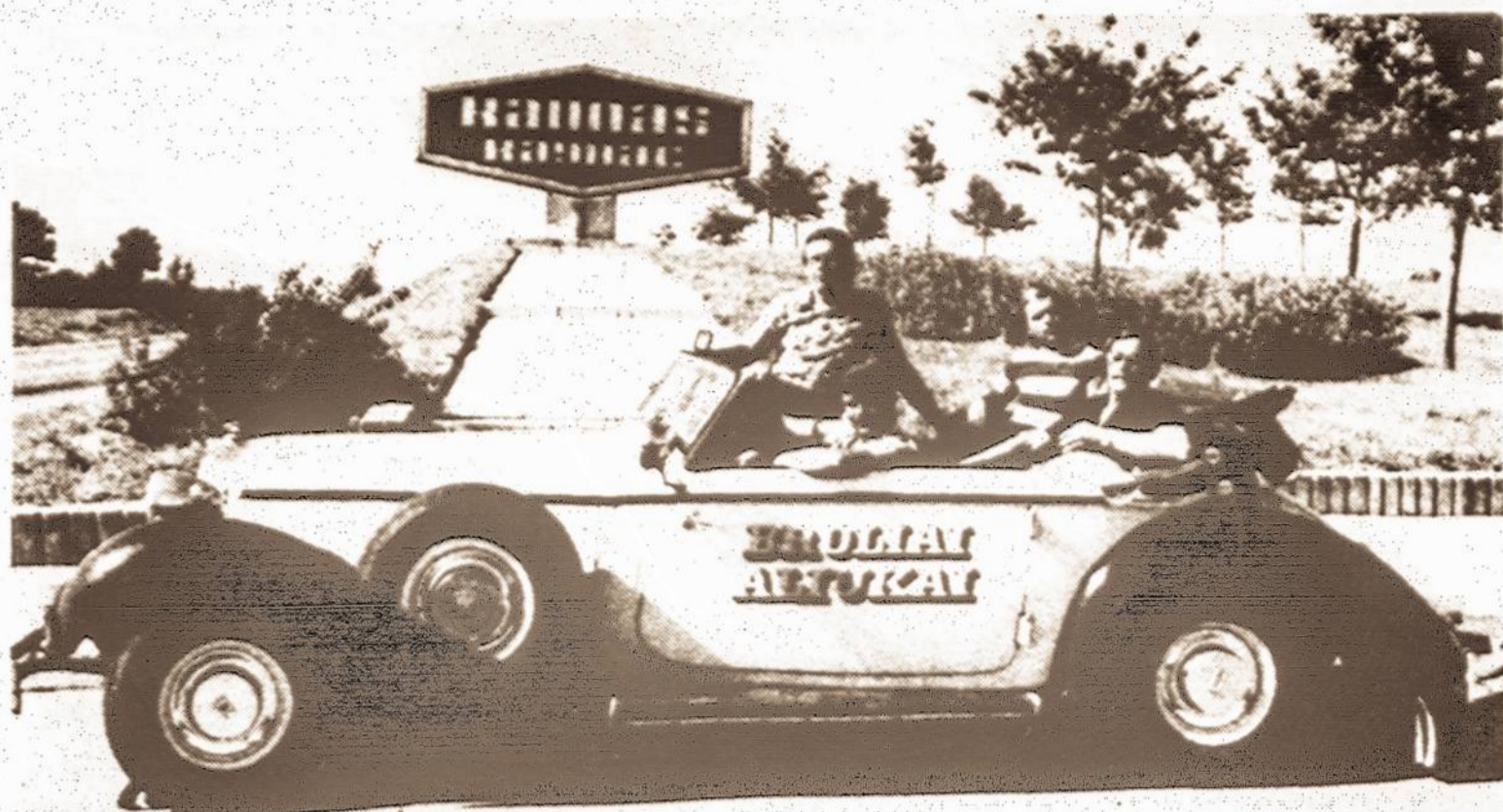
Po to, jau be siuntėjo, kitoje vietoje išpakuoja knygą, išima tuos tris popierius ir meninę vertybę pasiunčia į užsienį. Čia knygas jau gauname be popieriukų. Kartais, pasitaiko, kad knygos ir negauni — pakeliui dingsta. Kartais gauni kokią nors kitą, dažniausiai neįskaitomą rusišką knygą.

Kas pažįsta sovietinę biurokratią, žino, kad neužtenka dienos visus tuos popierius sutvarkyti, norint, kad tautietis užsienyje gautų lietuvišką knygą. Taigi, reikia gerbti žmones, kurie iš Lietuvos siunčia knygas, nes tokį "klapatą" dėl knygos mažai kas mūsų užsikrautų.

Romas Šileris

Redakcijos pastaba. Pernai Chicagoje buvo išleista "BroLIAi Aliukų" ansamblio įdainuotų dainų plokštelė, pavadinta "Vasaros rugiagėlės". Pažymėta, kad išleido Daina. Nei leidėjų adreso nei datos neduodama. Pardavinėjama po \$10. Plokštelei muziką kasetėse parsivežė iš Lietuvos ten studijavęs jaunuolis. Beje, ši plokštelė išėivių lietuvių spaudoje kažkodėl net nepaminėta.

Alina Žitkienė, gyvenusi Beverly Shores, Indiana, veikusi lietuviškoje organizacijose, po jos vyro a. a. inž. Edvardo Žitkaus mirties persikėlė į Juno Beach, Fla. gyventi.

Populiaraus BroLIAi Aliukų ansamblio nariai savo originaliame automobilyje prie Kauno miesto ribų.

Vasario 16-osios gimnazijoj Vokietijoj veikia M. K. Ciurlionio dailės būrelis. Jis uoliai prisideda dailę populiarinti. Nariai piešia, seka europinės reikšmės įvykius dailės gyvenime. Jie surengė italų renesanso dail. Rafaelio minėjimą 500 metų gimimo sukakties proga, paminėjo prancūzų impresionisto dail. E. Manet 100 metų mirties sukaktį. Dailininkų kūrybą apibūdino L. Burškaitytė. Būrelis taip pat suorganizavo ir lietuviškų filmų festivalį Hemsbach kino teatre. Parodytas M. K. Ciurlionio filmas anglų kalba.

VEL ELTA VOKIŠKAI

Kazys Baronas, gyvenantis Vokietijoje ir dažnai rašantis JAV ir Kanados lietuvių spaudoje, VLIKo pakviestas pradėjo redaguoti ELTą vokiečių kalba. Biuletenis dabar išeina kas trys mėnesiai.

Vokietijoje ELTą buvo leidžiama ir anksčiau, bet sustojo 1973 m. Todėl dabar tą darbą naujai pradėjusiam redaktoriui teko pradžioje nemažai pasidaruoti, susieškant adresus asmenų, kuriems tą biuletinį reikėtų siuntinėti. Jam padėjo Alina Grininė, prof. Juozas Ereštas, evangelikų kunigas A. Franskeit, kun. J. Fargo ir kiti.

Tarp adresatų, kuriems dabar vokiečių kalba leidžiama ELTą siuntinėjama, yra ir ne tik pavieniai asmenys, bet ir organizacijos, valstybinės bei universiteto bibliokos įtakingesni laikraščiai ir politikai.

Vokiškos ELTos redaktorius Kazys Baronas [dešinėje] susitinka su seniai nematytais vilniečiais: Salomeja Narkelūnaitė ir Kęstutiu Miklu Romoje, Villa Lituania priėmime šv. Kazimiero dienoje dalyvavusiems lietuviams.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Naujausias pabėgėlis iš Lietuvos

ARIS ŽUKAUSKAS

Į Chicago atvyko 19 m. jūreivis Arifas Žukauskas, kurio pirmaisiais žingsniais Amerikoje rūpinasi BALFas. Jo pirmininkė Marija Rudienė jį jau pristatė ir Chicago visuomenei kovo 21 d. savo įstaigoje sušauktoje spaudos ir jaunimo konferencijoje.

Jis pats papasakojo susirinkusiems apie save ir savo pabėgimą iš rusų žvejybos laivo, kuris stovėjo vienoje Ispanijos saloje.

Kilimo jis esąs žemaitis, gimęs Grinkiškyje. Gyveno ir mokėsi Klaipėdoje. Ten baigė vienuolikmetę mokyklą, įstojo į technikos mokyklą, kurioje ruošiami tolimojo plaukiojimo jūrininkai. Baigė laivių motoristų skyrių. Netrukus su vienuolikos jūrininkų grupe jis iš Maskvos buvo pasiūstas į tą Ispanijos salą, prie kurios stovėjo laivas "Sėda". Jaunuliai turėjo pakeisti atostogų grįžtančių jūrininkų dalį. Jų vadovu buvo Žukauskas. Jam buvo pavesta juos prižiūrėti.

Mintis pabėgti jį jau senokai neraminusi. Apie Simo Kudirkos pabėgimą jis sužinojęs tik iš kitų šalių radijo. Jis sakėsi, kad jo tėvas (taip pat jūrininkas) Kudirką pažinojęs, bet jam niekad nebūvo apie jo pabėgimą sakęs. Dabar ir atrodo Žukauskui, kad tai geriausia proga pabėgti.

Pirmojoje sustojimo vietoje jis dar baiminosi, bet kitoje didesnėje saloje ėmęs ieškoti Vakarų Vokietijos ar Anglijos atstovybių, bet vis nepavykė. Ir taip vieną sykį į uostą atplaukė japonų laivas. Tuo metu, kai visi jo draugai buvo išėję į miestą, jis nuskubėjęs į japonų laivą, prašydamas pagalbos. Japonai jį draugiškai priėmė, susisiekę su savo ambasada Madride ir tuojau jį nuvežę į policiją, kuri jį globojusi visą laiką ir neleidusi "Sedos" laivo atstovams prie jo prieiti.

Vėliau Žukauskas buvęs perkeltas į Madridą ir perduotas Raudonajam Kryžiui. Iš čia jį paėmė BALFas.

Atsakinėdamas į klausimus, Žukauskas dar daugiau pateikė apie save žinių. Pasirodo, jis nekrikštytas, nieko nežinaš apie religiją,

nežinaš nieko apie tikėjimą Lietuvoje, nė kad kokia pagrindžio spauda esanti. Jam didžiausia staigmena, ką dabar gyvendamas Chicago patyręs. Nežinojo, kad čia tiek daug lietuvių. Stebisi, kad yra ir jaunimo, kalbančio lietuviškai. Pirmą kartą lietuvišką vėliavą pamatęs BALFo raštinėje. Lietuvoje jam tokių dalykų netekę matyti, nei girdėti.

Apie lietuviškus reikalus nei su tėvais, nei su draugais komjaunuliais, koku ir pats buvo, netekdavo kalbėtis. Už tai jis dabar negali atsistebėti, kaip čia viskas kitaip. Džiaugėsi, kad jam tas šuolis į laisvę pavykęs ir kad dabar jam lietuviai padeda.

APIE J. ŠOLIŪNĄ AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

The Chicago Reporter įdėjo visą puslapį užimantį rašinį apie lietuvių tarpe kontroversine figūra tapusį Joną Šoliūną, buvusį dienraščio Draugo redaktorių, ateitininkų organizacijos bei kitų lietuviškų organizacijų veikėją, kuris dabar iš lietuviško veikimo yra pasitraukęs

Kaip tame rašinyje rašoma, J. Šoliūnas, kuris yra sudaręs šeimą su juodosios rašės žmona ir augina du vaikus, nėra pageidaujamas lietuvių apgyventame Marquette Parke.

Nežiūrint, jog jis gyvena šiaurinėje Chicagos dalyje, praėjusiais metais Chicagos pietiniuose rajonuose jis vedė rinkiminę kampaniją už juodaodį kandidatą Harold Washingtoną, kuris buvo išrinktas. Už tai jis ir jo šeima susilaukė grasinimų telefonais. Buvo supjaustytos jo automobilio padangos, kuomet jis rinkimų dieną prižiūrėjo balsavimo vietą Marquette Parke.

Straipsnio autorius Ben Joravsky paklausė Marijonų provinciole kun. Rimšelio, kuris leidžia dienraštį Draugą, paaiškinimo, kodėl Šoliūnas buvo pašalintas iš redaktorių tarpo. Šis taip jam atsakė: "Jis (Šoliūnas) pradėjo rašyti straipsnius, kurių mūsų žmonės nemėgo, ypatingai tokius, kurie favoritizavo komunistus. Todėl buvo įvairių rūšių įtarimų, kad jis galėjęs dirbti KGB (Sovietų slaptajai policijai)."

Pabaigoje straipsnio autorius rašo, jog nežiūrint visokių incidentų Šoliūnas tebesiunčia savo vaikus į privačią mokyklą Marquette Parke, kad šie joje galėtų lietuviškai išmokti skaityti ir rašyti. E. Tyl.

Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoy rengia Amerikos Lietuvių Taryba spalio 27-28 dienomis kviečiami lietuviškų patriotinių organizacijų atstovai. Kongresui komisija: rengti: Daina Dumbrienė, inž. Grožvydas Lazauskas ir dr. Vladas Simaitis.

"Margutis" veikia naujose patalpose, 2615 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, tel. 312-476-2242. Darbo valandos nuo 10 val. r. iki 5 val. p. p.

Dail. Albinas Elskus, iš New Yorko, po savo paskaitos Chicagos Jaunimo centro kavinėje kovo 23 d., kalbasi su dailininku ir aktoriumi Jonu Kelečiumi. Viduryje — akt. E. Kielaitė-Kelečienė. Z. Degučio nuotr.

Kalbėjo Valdas Adamkus

Valdas Adamkus, JAV Gamtos Apsaugos Vidurio rajono vadovas, kalbėjo Skautininkų Ramovės surengtos vakaronės metu balandžio 6 d. Jaunimo Centro kavinėje Chicagoje.

Šis svarbiausiam JAV valdžios poste esąs mūsų tautietis savo kalbos pradžioje klausytojus supažindino su vis aštrėjančiomis šiame krašte gamtos apsaugos problemomis.

Ižanginėse mintyse jis pabėrė bendrų pastabų apie gamtos apsaugos sritį. Jis nurodė, jog yra dvi sritys, kurios sudaro daugiausia problemų — vanduo ir atmosfera. Problemos kyla todėl, kad pasaulyje didėja žmonių masė.

Išanginėse mintyse jis pabėrė bendrų pastabų apie gamtos apsaugos sritį. Jis nurodė, jog yra dvi sritys, kurios sudaro daugiausia problemų — vanduo ir atmosfera. Problemos kyla todėl, kad pasaulyje didėja žmonių masė.

•••

Dėl užteršimo vandens kalbėtojas kaltinō ne vien tik pramonę, bet už ją daugiau — atskirų vietovių valdybas, kurios nesistengia vykdyti nurodymų. Jis nurodė kai kur iškilusias problemas dėl kurių nemaža žuvų yra užsikrėtusių vėžiu ir jas valgant yra pavojus apsirgti ir žmonėms. Todėl reikia būti labai atsargiems.

Kylant technikos pažangai, atsiranda ir daugiau pavojų. Pavyzdžiui, per metus Amerikoje sukuriama apie 30 tūkstančių naujų chemikalų junginių, kuriuos sunku sužiūrėti ir tinkamai įvertinti.

Atmosferos srityje susiduriama irgi su nemažesnėmis problemomis. Kalbėjo apie taip vadinamą "rūkštų lietu", kuris šiuo metu kiek daugiau palietęs Kanadą, tačiau tai JAV fabrikų išmatų "dėka". Čia kaltos elektros jėgainės, automobilių pramonė, kuri nevisada yra linkusi bendradarbiauti su Gamtos Apsaugos įstaigų nurodymais.

Pakalbėjęs apie Gamtos Apsaugos problemas šiame krašte, jis persikėlė į tų problemų apžvelgimą Tarybų Sąjungoje ir Lietuvoje, kadangi ir tos problemos jam yra gerai pažįstamos.

Adamkus nuo 1972 metų net 6 kartus yra lankęsis Tarybų Sąjungoje kartu su specialiomis Amerikos Gamtos Apsaugos delegacijomis. Vėliausiai tokioj išvykoj jis buvo pernai rudenį, labai neparankiu laiku — tuoj po Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimo.

Prieš išvykdamas į kelionę (vizos buvo išduotos tik paskutinę valandą), jis nupasakojo visus nuotykius kelionės metu (skrendant paskutiniu prancūzų lėktuvu į Maskvą, patarnautojai kalbėjo, jog čia gali būti jų "paskutinė vakariene") na papasakojo ir išpūdžius Tarybų Sąjungoje ir Lietuvoje.

Adamkus aiškino, jog Tarybų Sąjungoje jo srities žmonės stipriai seka vakarietišką literatūrą ir bent teoretiškai ten rodoma daugiau dėmesio negu Amerikoje. Tačiau praktiškai tas klausimas yra apgailėtinoje padėtyje.

Gamtos apsaugos pobūdis ten yra skirtingas negu Amerikoje. Ten labai mažai tevykdoma valstybiniu mastu — paliekama atskirų rajonų nuožiūrai. Gerų norų turima daug, bet vien tik jais problemų neišsprendsi — teigė Adamkus.

Pabaigoje Adamkus atsakinėjo į publikos, kurios galėjo būti gerokai daugiau, klausimus.

Bendrai imant, jo pranešimas buvo dalykiškas, gerai paruoštas ir įdomus, kokių šiaip jau vakaronėse ne taip jau dažnai pasitaiko. [eš]

Prof. Augustino Voldemaro 100 metų gimimo sukakčiai atžymėti Lietuvos Atgimimo sąjūdis išleidžia jo raštų rinkinį. Knygos pristatymas balandžio 8 d., sekmadienį, 3 val. popiet Vytauto Didž. Šaulių Rinktinės namuose, 2417 W. 43 Street. **Dr. Algirdas Budreckis** iš Bostono, pagrindinis kalbėtojas. Meninę programos dalį atliks sol. **Algirdas Brazis**, pianinu palydint **Aldonai Brazienei**.

200 lietuvių meno kurinių Meno parodai bus išstatyta skolintų iš Ciurlonio galerijos Chicagoje, — Northern Indian Arts Association muziejuje, Munster, Indiana. Paroda tęsis nuo birželio 2 d. iki liepos 2 dieną.

CHICAGOJE

Balandžio 10 d. Chicagos miesto centre Cook apskrityje Illinois valstijos prokuroro (įstaigos vadovo) R. M. Daley suorganizuotojū konferencijoje buvo 15 pranešėjų; jie nurodinėjo, kaip reikia kovoti prieš apgavikus ir kriminalistus, ypač vyresnio amžiaus žmonėms.

Bendri patarimai: nesinešioti didesnės sumos grynais pinigais; Social Security čekius ar kitas pajamas persiųsk tiesiog bankui, mokėk sąskaitas (bills) čekiu, bet ne grynais pinigais; atsimink, kad asmeniškai padaryti pažadai gali būti įstatymu įvykdyti. Jei tiki, kad esi apgautas (victim of fraud), skambink Cook County (ar kitos apskriteis-county) State attorney's ofisui (Consumer Division): 443-4600.

SENIORAI, APSISAUGOKITE

Čia skelbiame 10 patarimų išmintingiems vartotojams:

[1] Perskaityk ir įsitikink, kad supratai viską, prieš pasirašydama kontraktą;

[2] Niekad neduok salesmanui pinigų, nepatikrinęs jo kredencialų. Bendrai, nepasirašyk kontrakto ir neduok pinigų, vadinamam door-to-door salesmanui;

[3] Visada gauk kvitą (receipt) ir laikyk jį savo rekorduose;

[4] Visada prašyk raštu apskaičiavimo (estimates), garantijų;

[5] Apsidairyk, kad galėtum rasti tikrą kainą ir neatsisakyk gauti dar kitą nuomonę (second opinion) ir apskaičiavimo (estimates);

[6] Nesiduok spaudžiamas pasirašyti kontraktą, nepakankamai apsvaistęs. Keletą dienų apsigalvok apie kontraktą, pasikalbėk su šeima ar draugais;

[7] Apsirūpink savo paties finansais. Apsižiūrėk, paieškok, gal rasi pigesnę kainą ar gautum kreditą;

[8] Patikrink kompanijos, su kuria nori padaryti biznį-reikalą vietos adresus.

[9] Nemokėk visų pinigų dabar, jei nebus galėtina atliktas darbas ar bus pristatytos prekės (merchandise).

[10] Jei abejoji, nedaryk sutarties (nepasirašyk kontrakto).

KRIMINALŲ ISPĖJIMAS IR PATARNAVIMO GALIMYBĖS

Konferencijoje referantai dėstė, kaip senjorai gali apsaugoti nuo kriminalistų, kad netaptų jų aukomis.

Dabar, pavasarį, pas senjorus lankysis salesmanai, siūlydami pataisyti namų kaminus, stogą ir atlikti kitus darbus. Iš vienos labai senos moters trys stogdengiai išviliojo \$100,000, gi darbą atlikdami, įdėjo tik vadinamus "two-by-four" ramščius atikoje (aukšte), pasakė Thomas X. Smith, supervizorius iš SAO Finansų ir Gov. Fraud Unit (apgavysčių vieneto). Nukentėjusių dalyvavimas teismo procese turi labai pozityvų efektą", teigė referentas Smith—Carolyn Schonberger, supervizorė iš to pat Consumer Fraud "vieneto, tarė," jei apgavikas grąšino su ginklu, jam teisme keliama kriminalinė byla; jei jaunuolis irgi su ginklu — patenka į suaugusiųjų kategoriją ir į kriminalinį teismą".

Pr. Fabijonaitis

Penkių Chicagos ir apylinkių tautinių šokių grupių šokėjai, atlikę programą balandžio 8 d. Chicagos Jaunimo centre. Gautasis pelnas paskirtas šokėjų kelionės išlaidoms Clevelande įvykstančiai tautinių šokių šventei padengti. Z. Degučio nuotr.

LANKĖSI KOMP. TEISUTIS MAKAČINAS

Kovo pabaigoje kartu su tarybine muzikų delegacija Detrote, Chicagoje, New Yorke ir kitur lankėsi ir trys lietuviai. Šalia dviejų muzikos mokytojų, čia buvo atvykęs ir plačiai žinomas kompozitorius Teisutis Makačinas.

Sis 1938 m. Kaune gimęs kompozitorius kuria įvairią muziką — lengvąją, o taip pat ir "rimtąją". Pernai kaip tik pasirodė jo disko muzikos plokštelė, kuri jau pasiekė ir Ameriką. Gana populiarios yra Makačino sukomponuotos dainos, kurios plačiai skamba visame pasaulyje.

Chicagoje komp. Makačinas išbuvo trejetą dienų. Buvo susitikęs su savo tautiečiais, aplankė vieną iš didžiausių pasaulyje privačių lietuviškos muzikos archyvų Ciceroje (J. Kreivėno nuosavybė) ir kt.

Muz. Alvydas Vasaitis gavo kvietimą diriguoti pasaulinio garso simfoniniam orkestrui **Philharmonia Hungarica**. Liepos 27 d. išskrenda į Europą, kur praleis ilgesnį laiką. Jau kurį laiką jis ruošiasi dviejų pianistų koncertui, rudenį ir jį atliks kartu su muz. Jonu Govėdu.

Bronius Nainys įsigijo leidimus nekilnojamo turto pardavinėjimui ir pradėjo dirbti kaip Licensed Real Estate Associate su Century 21 Olsick & Co., 1180 State St., Lemont, Ill. Suinteresuotieji gali skambinti 312-257-7100 (į įstaigą) arba 312-257-6641 (į namus).

Cicero jaunieji ateitininkai balandžio 15 d. buvo nuvykę į dr. J. Adomavičiaus vadovaujamą "Sodybą" ir ten vyresnio amžiaus lietuviams davė jau ne pirmą savo pasirodymą.

Šv. Antano parapija Ciceroje, susilaukusi energingo administratoriaus kun. J. Šarausko, rodo atgimimo žymių. Dabar į nuolatinių parapijos kunigų tarpą įsijungė trečiasis kunigas — kun. Anthony Markus. Nuo Kalėdų lietuvišką Sumą laiko — kun. K. Trimakas. Taip pat bažnyčioje dabar ir giedama. Gavėnios metu kiekvieną sekmadienį vyko religiniai pokalbiai, kuriuos užbaigė kun. A. Saulaitis.

Ona Šulaitienė, gyv. 1330 S. 51 Ave., Ciceroje daugiau negu pusę metų išbuvusi Loretta ligoninėje ir Fairfax Convalescent Home, sugrįžo į namus. Ji pergyveno ne vieną opeaciją ir jau šiek tiek spėjo sustiprėti. Džiaugiasi, kad tiek vienoje tiek kitoje vietoje buvo artimųjų bei pažįstamų lankoma ir globojama, galvodama, kad ir ateityje nebus pamiršta.

PLB Vasario 16-tos gimnazijai remti komitetas sudarytas iš pirm. K. Milkovaičio, išd. K. Pabedinsko ir narių B. Jasaitienės, I. Laucienės, K. Laukaičio, R. Musonytės ir A. Sodonio. Komiteto tikslas — telkti gimnazijai parama. Adresas: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Vainio Aleksos eilėraštis "Recent apparitions of the Virgin Mary", laimėjęs pirmą premiją (iš net 130 konkurentų) Illinois universiteto Chicagoje 1983-84 m. poezijos konkurse, atspausdintas laikraščio **Commuter** kovo 28 d. laidoj. Eilėraštis hermetiškai nuaustas prisiminimų ir paauglio erotikos motyvais. Įspūdis — stiprus.

Lituanistikos seminaras vyks rugpjūčio 5-19 netoli Akrono, Ohio. Numatyta pateikti 10 ar daugiau lietuvių kalbos, literatūros, istorijos bei kitų kultūros sričių kursų. Ruošos komisijai vadovauja M. Pleškys. Susidomėję kreipiasi į PLJS Ryšių centrą, 5620 S. Claremont, Chicago, Ill. 60636. Voke pažymėti "Lituanistikos seminarui".

Per 10 metų seminarus lankė per 300 kursantų. Dėstė 25 lektoriai. Seminarus remia Lietuvių Fondas.

Vainikas, Kryžius, Lelija. — vardu pavadinta kazimierinė grožinės literatūros antologija. Ją redagavo Alfonsas Tyruolis. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje. Knyga 328 puslapių, joje dalyvauja 50 autorių. Surinkta poezijos, beletristikos ir dramos veikalų ištraukos. Kietais viršeliais — \$12, minkštais \$9.

Opera "I Lituani" (Lietuviai), sukurta komp. Amilcare Ponchielli, po 110 metų pertraukos, minint autoriaus gimimo 150 metų sukaktį, vasario 10 suvaidinta Cremona operos teatre, šiaurinėj Italijoj.

Viktoro Petravičiaus dailės darbų parodą Midwest Museum of American Arts, Elkhart, Ind., tarp gegužės 11 ir birželio 17 d. Muziejus, vertindamas V. Petravičiaus kūrybą, eksponatus yra išgijęs nuosavybėn.

Kunigų Vieniųbė ruošia lietuviams kunigams metines rekolekcijas birželio 4-8 Putnam, Conn., lietuvių seselių vienuolyno patalpose.

Inž. Vytautas Oniūnas perkeltas dirbti į Juno Beach, Fla. Jo bendrovė stato atominės energijos elektros stotis. Jis yra vyriausias elektros inžinierius. Jis Juno Beach, Fla., nusipirko namus, kur greitai iš Woodhaveno persikels ir jo žmona Marija. Juno Beach gyvena jo vyresnysis brolis Bronius Oniūnas ir žmona Bronė Oniūnienė, anksčiau gyvenę Maspethe.

New York, N. Y.

Emilija Landsbergienė-Meiliūnaitė mirė balandžio 24 Matulaičio namuose Putname. Buvo gimusi 1897 Joniškėlyje. Pastaruoju metu gyveno Richmond Hill, Queens. Nuliūdime liko vyras Jeronimas, sūnūs Algirdas bei Algimantas ir duktė Gražina su šeimomis, anūkai: Ligija, Paulius, Albertas, Andrius ir Liudas, sesuo Jadvyga Matulaitienė, seserys Veronika Urbonienė ir Ona Butkaitienė, Lietuvoje ir kiti giminės. Atsisveikinimas buvo balandžio 27. Palaidota balandžio 28 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Sv. Karolio kapinėse.

Mirė Petras Lelis

Toronto, Ont., Kanadoje mirė Petras Lelis, Vieniųbės bendradarbis. Nuliūdė: sūnus Jonas, duktė Laima Brakienė, vaikaičiai — Jonukas, Danius ir Rite reiškia padėką visiems draugams ir artimiesiems, lankiusiems jį ligoninėje, ir visiems, palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą.

Ypatingą padėką reiškia kun. J. Staškui, kun. Aug. Simanavičiui, OFM, ir kun. P. Sharp, OFM, už laidotuvių Mišias.

Petras Lelis — Antano Lelio, kuris paruošė ir 1915 m. Chicagoje išleido Lietuvių Anglų kalbos žodyną, brolis.

Our Roots—Mūsų šaknys

The Most Cruel and Unusual Punishment

ALGIRDAS BUDRECKIS

What would you say is the most cruel and unusual torture devised by a man? The Chinese "Thousand Cuts" or "Water Treatment"? Nay! The estrapada of the Spanish Inquisition or the "Iron Maiden" of the German Inquisition? Loathsome indeed, but nay! Being flayed or roasted alive by the oprichniki of Ivan the Terrible? Close, but still not heinous enough! Being cooped up in Japanese or VC "giger pens"? Crude, but still no! Being subjected to the unusual experiments of Nazi Dr. Mengele or being committed to the KGB psychiatric hospitals of Comrade Andropov? Close, very close, but still not the worst!

What even surpasses the ravings of Marquis de Sade, was conceived by the simple, docile, peace-loving Lithuanian peasant! Yes, the village *bobutė*. It was the Lithuanian peasant woman who conceived the "Torment of the Flax" — *Lino Kančia*.

Flax as we all know is from whence cometh linen.

The "Torment of the Flax" is told as follows in folk tales. It appears that one night the Devil was chasing Jonukas for his soul. Jonukas ran into a flax kiln. An old woman sat amidst the drying flax bundles. Jonukas hid behind a bundle.

"Step aside, *bobutė!*" snapped the Devil, "and let me seize Jonukas!"

"Oh tarry a moment, Mr. Devil, and let me tell you about the torment of the poor flax," answered the old woman. The Devil who was always interested in misery, was keen to learn about the "Torment of the Flax." The Old Woman slowly began her tale.

First, the flax seed is planted in the damp soil. It grows slowly, ever so slowly, disturbed by periodic hoeing. If the spring is warm, the flax grows quicker, but if it's a cold spring, it twists and turns and breaks out of the ground with its last strength.

Scarcely out of the ground, the flax must grow a stalk and leaves, rest a rust befall it. The growing flax is beset by winds that lash and bend and twist it. Its head is banged about. Growing taller, the flax is cruelly torn from its roots by the farm girl. The girl stomps on its roots. The flax is trampled upon, its "bones" are bruised. The sun glows upon the fallen flax with burning glare.

The dried and broken flax is brutally flayed and its "brains" are knocked out. It is left in the open for the rains to drench. Then the flax and its miserable brothers are tied together and brought into the kiln to be made bone dry. Once again the flax is mercilessly flayed and beaten until its very "bones" break. What is left is soaked in

poisonous waters. Only the "skin" remains.

Brought back to the farm the flax's skin is scraped with sharp wooden instruments of torture. Then it is torn by wires. Stripped down completely, the poor flax is twisted into threads and stretched. Then it is bleached. The flax threads are stretched and crossed, woven and waped until its earthly remains become a mat—a cloth.

The torment of the flax does not end here. Oh no, called a loftier name — linen — the flax cloth is stretched out in the meadow, where it is again subjected to attacks from the elements. The linen barely dries when it becomes wet again.

The flax-renamed linen is sewn into a garment. The garment is worn; it tears and rips; it is patched up; it tears again and

BALTIC AMERICAN NATIONAL AND UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEES SPONSOR SEMINAR

On June 8-10, the Joint Baltic American National Committee and the Ukrainian Congress Committee of America, will be sponsoring a two day seminar for Baltic and Ukrainian youth. The Washington Horizons Seminar will focus on political activities for young Baltic and Ukrainian Americans and employment opportunities available in Washington, D. C.

The seminar will feature a briefing at the White House on Friday, June 8, on topics such as: US International Broadcasting Services, Human Rights and US-Soviet relations.

On Saturday, the morning session will be devoted to methods of lobbying, establishing media contacts and conducting demonstrations. The afternoon session will concentrate on career opportunities, jobs and internships available to those who are interested in political and government careers.

Speakers for the seminar will include a number of high-level US Government officials and professionals in the field of political action and public relations.

The seminar will take place at Georgetown University in Washington, D. C. The registration fee is \$50.00 and includes: accommodations for two nights at the University's dormitories, lunch featuring a key-note speaker, social evening on Saturday and seminar literature. For those not needing overnight accommodations, the registration fee is \$25.00.

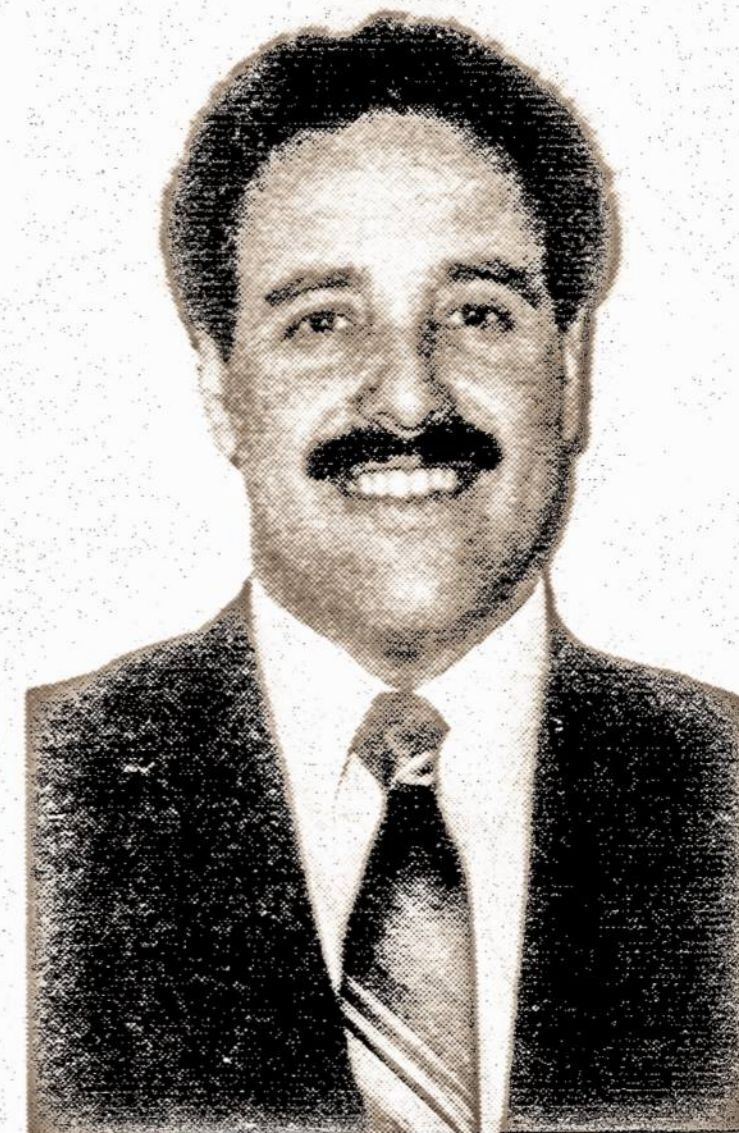
The American Latvian Youth Association plans to organize a bus trip for seminar participants traveling from Chicago to Washington, D. C., with stops in Cleveland, Ohio and Pittsburgh, Pa.

Interested individuals should

again. Finally in a rent condition it is sold to a tradesman who brings the flax to a paper mill, there it is ground up, submerged again and chemically poisoned again and finally converted into paper. The linen paper next subjected to hideous torture: it is written upon. That is to say, it is scratched, punctured and injected with venomous fluids called ink. At times, the graphite or ink scars are rubbed out and new scratches made. Finally, the paper is torn to pieces and carried about by the winds. If the flax-turned cloth-turned paper is fortunate it will be consumed by fire . . .

At this point, the rooster crowed and the first rays of dawn crept into the kiln. The Devil fretted, realizing that with the coming of dawn his power was broken. He stomped off with a rage, having failed to capture Jonukas. And this is why old Lithuanians say that "even the Devil cannot endure the torment of flax" (*nė Velnias negali Lino Mūkos iškentėti.*)

Anthony Klondar Made Vice President

Liberty Federal Savings and Loan (Philadelphia) announced the promotion of Anthony Klondar to Vice President.

In his new position, Mr. Klondar will be responsible for the supervision and management of the Branch network and Savings Operations of the Association, which had assets of \$294 million as of September 30, 1983.

Headquartered at 202 N. Broad Street in Philadelphia, PA., Liberty Federal has nine offices in Philadelphia, Bucks and Montgomery counties. Recently it announced its intention to convert from a mutual to a stock association. A public stock offering for the Association is now under way.

Mr. Klondar joined the Association in 1977 and has served as Accounts Representative, Branch Manager, NOW Account Manager, Director of Research and Development and Assistant Vice President of Savings Operations.

A graduate of Pennsylvania State University with a B. S. degree in Economics, he resides with his wife, Roberta, in Lafayette Hill, Pennsylvania.

An important date to remember —
February 10, 1986 —
Vienybe's 100th anniversary

submit a letter of application and registration fee to JBANC by no later than May 18. The letter should simply indicate: Name, address, birth date and social security number (required if you plan to attend White House briefing), education and major in school and present occupation.

FRIDAY

Noon: Arrival and registration

In the afternoon, a briefing at the White House and possible tour. Briefing topics include:

US International Broadcasting Services: Mel Levitsky, Deputy Director, Voice of America.

Human Rights: Gary Matthews, Deputy Assistant Secretary of State, Bureau of Human Rights and Humanitarian Affairs, Department of State.

US-Soviet Relations: John Lenczowski, Director, European and Soviet Affairs, National Security Council.

Evening: Dinner on your own.

SATURDAY

Morning: Registration and introductory welcome

1. Political Action

- a. Lobbying
- b. Press Relations
- c. Demonstrations

2. One hour workshop: take an issue and discuss practical aspects of how to promote your position on the issue.

Lunch: possible guest speakers include:

Congressman Dante Fascell, Chairman, House Foreign Affairs Committee

Richard Allen, Former National Security Advisor

Congressmen Brian Donnelly and Don Ritter, Ad Hoc Committee Co-Chairmen

Afternoon:

1. Career opportunities and jobs in Washington
 - a. Government agencies—career oriented
 - b. Political appointments
 2. Internships in Washington: Capitol Hill, Government agencies, non-governmental organizations
 3. Panel by former interns on working/living in Washington, D. C.

Evening: 8pm. Social evening at Georgetown University, Harbin Hall
- SUNDAY**
Wrap-up and sightseeing
For further information contact: IBANC, P. O. Box 4578, Rockville, Md. 20850. (301) 340-1954

POLITINIS SAVAITGALIS NEW YORKE

Atkelta iš 1 psl.

teisės kurstyti sovietų atletus pabėgti, ar pabėgusiems suteikti pagalbą. Grušas jam atsakė, kad kurstyti jie nemano, bet pabėgusiems — tikrai padėtų . . .

J. Kojelis dar paryškino, kad smurte ir terore gyvenantiems visais atvejais ir visais būdais reikia padėti, nes tai žmogiškoji pareiga.

Banketas ir pagerbimas

Po dviejų dienų diskusijų priartėjo laikas ir bankietui, kuriame buvo pagerbtas kun. Kazimieras Pugevičius už jo energingą ir sumanią informacinę veiklą. Jis yra dabartinis lietuvių informacinio biuro steigėjas. (Red. pastaba: prieš daugelį metų New Yorke buvo ALTo Informacijos biuras. Jam vadovavo adv. K. Jurgėla — Marytė Kižytė).

Salia to, kun. Pugevičiui yra aktyvus ir religinėje šalpoje. Informacinis biuras plečiamas ir tobulinamas. Jam padeda darbščios talkininkės Gintė Damušytė ir Skobeikienė.

Pagerbimo ceremonijas pravedė Alg. Gečys ir M. Lenkauskienė. Buvo sveikinimų ir gražių linkėjimų. Tik kanadiečiai, kaip paprastai, prie sveikinimų kun. Pugevičiui susiprato pridėti ir \$1000 čekį.

Pagrindinę kalbą pasakė Linas Kojelis iš Washington, D. C. Baltųjų Rūmų pareigūnas, ryšiams su visuomene vicedirektorius. Jis pabrėžė kun. K. Pugevičiaus veiklos reikšmę lietuvių visuomenei ir lietuvių informacinio biuro svarbą — pažintinę ir socialinę.

Kun. Pugevičius kalbėjo paskutinis. Dėkojo banketo svečiams ir savo talkininkams. Jam įteikta dovana — skulptūra liaudies motyvais su įrašu "Lietuvos rūpintojėlis".

Koncertas

Dainavo solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, iš Washington, D. C. Akompanavo newyorkietė Dalia Sakaitė.

Programoje buvo dauguma lietuvių kompozitorių harmonizuotų lietuvių dainų ir originalių kūrinių.

Pirmoj programos daly dainuota: Saulelė raudona — J. Tallat-Kelpšos; Oi nėra niekur — K. V. Banačio; Iš rytų šalėlės — B. Budriūno; Užaugo berželis ir Tu vyšnela — F. Bajoro.

Antrojoje daly: Metų dvidešimt turis — M. Seven; Gimtieji namai — C. Zeller; Metai (ciklas): Vasara, Ruduo, Žiema, Pavasaris — G. Gudauskienė.

Trečioj daly: Aš žinau tavo skausmą — E. Satie; Pasakykite jai (Zibelio arija iš Gounod operos "Faustas").

Pažymėtinas solistės jautrumas dainos turiniui, jos melodijai, jos ritminei eigai. Tie suvokti esminiai dainos elementai įgalino solistę jos technikoje pasiekti didžiausio efekto.

Jautrus Sakaitės akompanimentas, solistės melodinga daina ar arija ir jos lengvutė plazdanti oranžinė sukni sudarė grakštų dinamišką reginį. J. K.

ROMO KEZIO — PALTINŲ KONCERTAS BROOKLYNE

Solistės Nelės ir muziko Arvydo Paltinų koncertas Brooklyne, surengtas Romo Kezio radijo programos, sutraukė apie 400 publikos, pilną Kultūros židinio didžiąją salę.

Sis koncertas skyrėsi iš kitų tuo, kad pianu palydėjo ne vien Arvydas, bet ir pačios Nelės Lietuvoje įdainuotos plokštelės su orkestro palyda. Kai kada skambėjo "dviejų" Paltinienų duetas, kai kur garsiau "išlindo" orkestro garsai, o dažnai dominavo ir būgnai, pritardami dainininkei ir orkestrui.

Plokštelių garsus tvarkė muzikas Vytautas Daugirdas.

Koncertinės programos pertraukėlėmis P. Petrutis, Chicagos Mar-

gučio radijo programų vedėjas, solistė ir jos programą įdomiai pristatinėjo, tuo metu, kai artistė keitėsi suknelės, jas pritaikydama dainų nuotaikoms. Lietuvoje gaminti visi kostiumai.

Po programos Juozo Tamo orkestras grojo šokiams iki vėlumos. Dar vėliau grojo ir Kezių šeimos jaunieji muzikantai.

Motinos Kezienės paruoštu lietuvišku maistu svečiai dar ilgai vaišinosi, kol visko pritrūko. Rep.

Perkūno choro metinis koncertas bus birželio 2, šeštadienį, Kultūros židinyje. Bus paminėta Perkūno veiklos 20 metų sukaktis. Chorui vadovauja Viktoras Ralys, o choro valdybos pirmininku yra Lionginas Drangauskas.

1984 TOURS TO LITHUANIA

10-18 Day Tours Including 11 Days in Lithuania

18 DAYS — LITHUANIA, RUSSIA & FINLAND

Tour #710B: July 10 — July 27 \$1,999

Tour #814B: August 14 — August 31 \$1,999

Itinerary: 11 days Lithuania, 2 Moscow, 2 Leningrad, 2 Helsinki
FINNAIR via JFK

17 DAYS — LITHUANIA, POLAND, LATVIA & GERMANY

Tour #612B: June 12 — June 28 \$1,899

Tour #918B: September 18 — October 4 \$1,829

Itinerary: 6 days Vilnius, 4 Riga, 3 Warsaw, 1 Frankfurt
LUFTHANSA via JFK & Boston

13 DAYS — LITHUANIA, RUSSIA & ITALY

Tour #520: May 20 — June 1 \$1,699

Itinerary: 5 days Vilnius, 5 Rome, 2 Moscow
ALITALIA via JFK

12 DAYS — LITHUANIA, POLAND & GERMANY

* Tour #612A: June 12 — June 23 \$1,649

* Tour #710: July 10 — July 21 \$1,649

* Tour #807: August 7 — August 18 \$1,649

Tour #918A: September 18 — September 29 \$1,489

Itinerary: 6 days Vilnius, 3 Warsaw, 1 Frankfurt
LUFTHANSA via JFK & Boston

* OBERAMMERGAU & MUNICH (five day optional tour) - \$439.

12 DAYS — LITHUANIA, RUSSIA & FINLAND

Tour #604: June 4 — June 15 \$1,639

Tour #710A: July 10 — July 21 \$1,639

Tour #814A: August 14 — August 25 \$1,639

Tour #904: September 4 — September 15 \$1,639

Tour #101: October 1 — October 12 \$1,289

Itinerary: 6 days Vilnius, 2 Moscow, 2 Leningrad, 1 Helsinki
FINNAIR via JFK

10 DAYS — LITHUANIA & FINLAND

Tour #917: September 17 — September 26 \$1,259

Itinerary: 6 days Vilnius, 2 Helsinki
FINNAIR via JFK

For brochures and detailed information, please contact:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street
Newton, MA 02166
(617) 965-8080 or
(617) 969-1190

Help Wanted

...

Earn \$400 to \$800 a week, work 2-3 hours daily processing mail from home. No experience necessary! No obligation! Send stamped envelope to: Melko, 4012 W. Cullom, Chicago, IL. 60641.

...

Sparčiai auganti 25 milijonų kapitalo

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Su skyriais New Yorke, St. Petersburge ir Čikagoje yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams, nes savo taupytojams moka aukščiausius procentus.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
[Effective annual yield 9.48%]
- Už IRA pensijos indėlius KASA šiuo metu moka **11%**
[Effective annual yield 11.5%]
- Už kitus sertifikatus KASA moka nuo 10% iki 11%
[Annual yield nuo 10.4% iki 11.5%]
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgicijus.

— Kiekvieno asmens indėliai KASOJE valdžios apdrausti iki 100,000 dol. —

KASOS įstaiga New Yorke veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: [212] 441-6799

Tar. Lietuvos diplomatas Jungtinėse Tautose

Gegužės pradžioje į New Yorką dalyvauti Jungtinių Tautų posėdžiuose, skirtuose įvairių teritorijų globos klausimams, atvyko Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Juozas Grigutis. J. Grigutis yra tarybinės delegacijos, atvykusios specialiai tuo reikalu, vado pavaduotojas.

Diplomatai iš Vilniaus jau ne pirmą kartą kviečiami į tarybines delegacijas, vykstančias į New Yorką. Anksčiau Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijose dalyvaudavo Vytautas Zenkevičius. Kaip tik jo pavaduotoju Vilniuje pareigas ir eina J. Grigutis.

Juozas Grigutis yra filosofijos mokslų kandidatas, savo mokslinį darbą apsigynęs Prahos Karlo universitete. Čekoslovakijoje jis yra praleidęs ne vienerius metus. Pastaruosius metus eina atsakingas pareigas Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerijoje, priiminėja užsienio diplomatus, dažnai sprendžia ir užsienyje gyvenančių lietuvių ir jų giminių reikalus.

New Yorke J. Grigutis bus iki birželio 11 dienos.

Muz. Arvydas ir sol. Nelė Paltinai, sėkmingai koncertavę New Yorke ir Pittsburghe, jau atvyko į Chicago. Jų koncertas bus gegužės 27 d. 4 val. p. p. Jaunimo centre. Bilietai Margočio raštinėje ir Vaznelių prekyboje.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radzionas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 1136

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir patikrinti kainas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

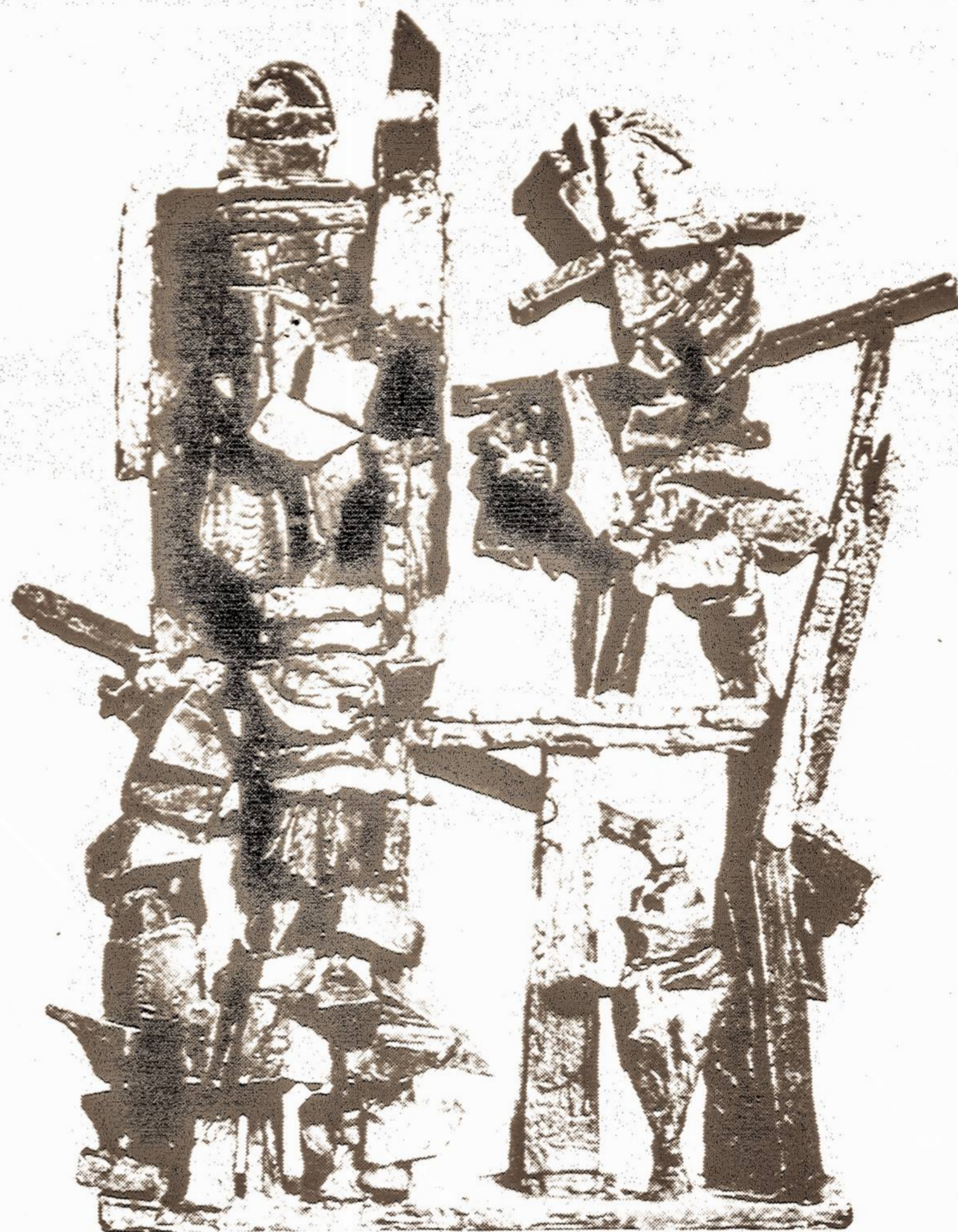
REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

Elenos Kepalaitės skulptūros paroda

Skulptūroje, kaip ir šokyje, fizinis judesys erdvėje tampa struktūra, kurios pavidalas išreiškia menininko suplanuotos akcijos rezultata. Kitaip — judesys idėja-mintį, fantaziją paverčia kūnu. Ir žodis tampa kūnu. Žodis — idėjos ekvivalentas.

Paprasta ir aišku kad Elena Kepalaitė šokėja savo kūno judesiais kuriamas struktūras iškeitė į daiktinę medžiagą, efemerinį šokį į masyvias skulptūras. Šokio ir skulptūros giminystę išreiškia jų erdvinė prigimtis ir jų sandaros elementai.

Jos skulptūros paroda vasario 28 iki kovo 17 d. įvyko Phoenix galerijoje, 30 W. 57 St., N. Y., N. Y. Galerijos spaudos leidinyje rašoma, kad šią parodą E. Kepalaitė skiria modernaus šokio pradininko LOUIS HORST šimto metų gimimo sukakčiai paminėti. Jis buvo kompozitorius ir Martha Graham bendradarbis. Ten pat pažymima, kad Elena Kepalaitė yra iš Lietuvos, Amerikon atvyko 1961 m., ir pirmo dešimtmečio kūrinių reprezentuoja savo įnašą į Amerikos skulptūrą. Šiai parodai Kepalaitė parinko skulptūras, sukurtas 1961-1970 m. laikotarpyje.

Parodoje buvo išstatytų 16 darbų. Louis Horst galvos piešinys, keletas jos eskizų, ir galvos skulptūra. Abu — ir piešinys ir skulptūra sukaupto dėmesio, vaizdingos išraiškos kūriniai. Žalia spalva žymiai pagyvina metalą. Žalia spalva Martha Graham galvos skulptūros veržlią pozą dar daugiau sustiprina, ir tuo pabrėžia darbščios išradingos šokėjos charakterį.

Kepalaitė naudoja moderniam menui žinomas stiliaus priemones — deformuoja kūno ar veido dalį. Tai nesudarko visumos vaizdo, tačiau pabrėžia arba išryškina nuotaiką ar charakterį.

Paroda ritmiškai įvairi, emociinga, figūrų ir simbolių bronzos kompleksas. Ši metalo kūrinių paroda „pagauna šokio dvasią ir skulptorę primena kaip šokėją“. Ji ir skirta priminti ir paminėti dviem modernaus šokio didiesiems — Martha Graham ir Louis Horst.

Skulptūra On Stage, reprezentatyvus šiai parodai kūrinys, sukurtas iš trijų ryškių dalių, staigių lauzytų ritminių judesių — primena sceną ir nuteikia teatriškai. Kompozicijos kairioji dalis chaotiška samplaika nuolaužų, atbrailų ryškiais kontūrais, ir jų visuma sudaro lyg ir gyvos figūros pavidalą. Jis santykiauja su dešiniąja kompozicijos puse kaip chaosas su valinga kūrybine mintimi. Dešiniojoje kompozicijos dalyje dvi ryškios figūros akcijoj su kairiuoju chaosu.

Kompozicijoj Assumption įdomiai sprendžiama erdvės problema. Kitos kompozicijos — daugiau abstrakčios ar simbolinės. Kompozicijoj Dialogue aiškiomis linijom vaizdžiai pabrėžta dialogui reikalinga logika ir tikslumas.

Modernioji skulptūra įvairuoja formos naujovėm ir naujom medžiagom — sintėtinem, plastinem. Šioje parodoje skulptorė naudoja seniai žinomą bronzą — vario ir alavo lydinį. Ji daro savo skulptūras gana komplikuoju būdu — prarandamo vaško technika.

J. Kiznis

Lietuvių Dailiojo meno institutas, Lietuvių Fondo padalinys, dalyvavo International Art Exposition gegužės 10-15 dienomis Navy Pier, 600 E. Grand Ave., Chicagoj. Tai dižiulė tarptautinė paroda, kurioj dalyvavo pačios žymiausios pasaulio galerijos. LDM institutas šia proga tų galerijų atstovus supažindino su Pr. Domšaičio kūryba.

LIETUVIŲ DIENA TELEVIZIJOJ

Prieš kelias savaites viename New Yorko didmiesčio teatrų (netoli Aušros Vartų bažnyčios) ištisas dvi savaites buvo rodomas filmas "World of Tomorrow". Nedidelis teatras, bet publikos pilnas ir eilės laukiančių kito seanso.

Kas mus lietuvius galėjo nustebinti tai, kad tame filme buvo daug Lietuvių Dienos vaizdų iš metų New Yorko Pasaulinės Parodos vykusių New Yorke, N. Y. Times ir keli kiti laikraščiai šį filmą paminėjo labai palankiai. Kai kurios televizijos naujienų pranešimuose parodytų ir šio filmo ištraukų.

Prieš porą metų per viešosios televizijos (Public Broadcasting Systems-PBS) stotis buvo rodomas filmas "America Lost and Found", kuriame buvo pavaizduotas Amerikos depresijos laikotarpis. Dabar tie patys filmų gamintojai iš archyvų surinko medžiagą pavaizduoti 1939-ųjų metų ištaigingos ir spalvotos parodos laikotarpį prieš pat antrąjį karą ir jį patiekė publikai. Pasaulinės parodos visad aktualia tema, nes yra žmonių ir organizacijų, kurios renka viską, kas yra su parodom susiję. Tai lyg savotiškas pomėgis-hobby.

Šio filmo gamintojai Tom Johnson ir Lance Bird pasitelkė žinomą Hollywood artistą Jason Roberts filmui įkalbėti. Šis gražia tarsena aiškina filmo turinį su niuansais, kai kur su ironija ar kritika.

1939 metų N. Y. Pasaulinės Parodos vyraujanti tema buvo rytojaus pasaulis (World of Tomorrow). Kitais metais, kai karo debesys užsiniukė virš Europos, parodos tema pasikeitė į "For Peace and Freedom". Čekoslovakijai paviljono nespėjus užbaigti, pačios nepriklausomos Čekoslovakijos valstybės jau nebebuvo. Atidarius parodą, prie šios šalies paviljono kalbėjo vėliava nuleista pusiau stiebo. Lietuvos paviljonas buvo gyvas, nes Lietuva dar buvo nepriklausoma. Bet Lietuvių Diena šiame filme minima įvykiais, pirmą kartą neteko nepriklausomybės.

Gražūs ir mums malonūs Brolių Matuzų filmuoti vaizdai slenka vienas po kito: chorų paradas (Bridgeport, Conn. ir Boston, Mass.), vėl chorai ir lietuviška daina, diriguojant prof. J. Žilevičiui. Tautiniai šokiai ir šokių muzika, žinomam dimitri-Drimdzi artistui J. Olšauskui kankliuojant. Daugybė jaunų lietuviškų veidų, tautinių drabužių margumas. Pažistamų paskiri veidai, konsulas Budrys, prof. Pakštas su Elizabetho parapijos klebonu Simonaičiu, Stilsonaitė, Lyraičių

Vyto Ruginis Broadway vaidinime

Kiek žinome, lietuvių aktorių yra vaidinę Hollywoodo filmuose, įvairiuose amerikiečių sceniniuose pastatymuose, tačiau negirdėjome, kad kuris mūsų būtų turėjęs galimybę pasirodyti bet kuriame visame pasaulyje žinomo Broadway teatre.

Šiuo metu vienas lietuvis jau įžengė į Broadway Plymouth teatrą. Jame nuo sausio 5 d. vadina **The Real Thing** pastatyme. Aktorius Vyto Ruginis, iš Cicero, Ill. prieš dvejus metus baigęs pagarsėjusio Yale Universiteto, New Haven, Conn. dramos mokyklą.

Tiesa, jo rolė (vaidina Brodie) dar nėra pati pirmaujanti, tačiau svarbu jo sugebėjimą atkreipti į save dėmesį galimybei pasirodyti Amerikos teatrinio gyvenimo viršūnėse. Šiame veikale jis turi progą vaidinti su ne vien tik Amerikoje jau žinomais aktoriais: Jeremy Irons, Glenn Close, Christine Baranski, Kenneth Welsh ir kitais.

Į 28-uosius savo gyvenimo metus žengiantis lietuvis aktorius amerikiečių teatriniam gyvenime nėra naujokas. Jis jau yra vaidinęs ne viename Amerikos teatre. New Yorke irgi jau buvo pasirodęs Off-Broadway pastatyme **Becoming Memories**. Praėjusią vasarą jis reikėsi LaJolla Playhouse pastatymuose. Ten jis pasirodė **The Vi-**

šokių grupės vedėja, Valaičių šeima ir daug kitų.

Rudeniop filmas bus rodomas plačiai po visą Ameriką per vadinašias viešąsias stotis (PBS). Vienybė pasistengs sužinoti ir pranešti kur ir kada tie filmai bus rodomi.

Amerikiečių firmos sumoka šimtus tūkstančių dolerių už 30 sekundžių skelbimus per kai kurias televizijos stotis. Lietuviai per šį filmą ir per plačią televizijos stočių tinklą gaus tiek vaizdinės ir žodžio reklamos kaip niekad pirmiau.

Mirė Frances Kaslas

— Sausio 7 dieną Wyoming, Pennsylvania, mirė a. a. Frances Kaslas ir buvo palaidota Mount Olivet kapinėse.

Velionė buvo profesoriaus Bronio Kaslo žmona. Jos tėvelis Leo Šeporaitis, miręs 1960 metais, buvo plačiai žinomas vaisvandenių gamintojas Pittston, Pa. mieste ir lietuviškų reikalų, ypač Dariaus-Girėno skridimo, rėmėjas.

Velionė, studijavusi muziką ir prekybą Drexel universitete Philadelphiaj, buvo žinoma kaip dainininkė — solistė operetėse bei koncertuose ir su savo tėvu pas save gobojo keliaujančius lietuvių muzikus, kaip Miką Petrauską, A. Sodeiką, J. Žilevičių, Vaitkų ir kitus.

Paskutiniais metais ji su savo vyru dr. B. Kaslu įsteigė ir vadovavo meno galerijai Pittstone. Pasižymėjo savo decoupage ir ceramikos mene, organizavo parodas ir išstatydavo savo darbus vietinėse ir užsieninėse parodose. Ji buvo National Guild of Decoupage narė.

Prof. B. Kaslui, Šaporaičių giminėms ir artimiesiems giliausia užuojauta.

APLANKYKITE LIETUVA — 1984

Šiomet "Vilnies" administracija organizuoja dvi turistines grupes. Kaip užpernai — 1982, bei pernai — 1983, šiomet "Vilnies" skaitytojų turistinės grupės pabuvos Lietuvoje po 10 dienų.

PIRMA grupė išskris birželio 17 d. Maskvoje nakvos 2 naktis, Vilniuje 10 naktų. Grįžtant Leningrade 4 naktis, ir Helsinkyje 1 naktį. Būnant Maskvoje bus ekskursija po miestą: Vilniuje bus ekskursijų po miestą ir vieną dieną lankysis Kaune. Leningrade turės aplankyti garsų Hermitage muziejų, Petrodvoret fontanus ir Petro Povilo tvirtovę. Ši grupė turės progos lankyti 3 teatro spektaklius. Kaina iš New Yorko — \$1860.00 — plus vizos išlaidos.

ANTRA grupė išskris rugpjūčio 19 d. Maskvoje nakvos 2 naktis, Vilniuje 10 naktų. Grįžtant namo nakvos Maskvoje 2 naktis ir Helsinkyje 1 naktį. Būnant Maskvoje bus ekskursijų po miestą: Vilniuje bus ekskursijų po miestą ir vieną dieną aplankys Kauną. Ši grupė turės progos lankyti 2 teatro spektaklius. Kaina iš New Yorko — \$1760.00 — plus vizos išlaidos.

Pirmoji grupė kelionėje bus 18 dienų; antroji, 16 dienų. Į jas įskaičiuota: skridimai, viešbučiai, maistas, ekskursijos.

Norintiems vykti su šiomis grupėmis patartina paskubėti registruotis, nes grupės nedidelės ir vietų skaičius ribotas.

Dėl registracijos kreipkitės:

"Vilnies" Administracija
3116 South Halsted Street
Chicago, Illinois 60608

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

Margučių balius

Lietuviškų Margučių tradicinis balius, suruoštas Lietuvių Darbininkų Draugijos gegužės 12 d. Fifi restorane, Woodhaven, N. Y. susilaukė daugiau publikas negu rengėjai tikėjosi. Virš 50 įvairiai margintų lietuviškų margučių atsinešę dalyviai, šią jau per 23 metus ruošiamą tradicinę pramogą pajvairino, atsivesdami ir lietuvių draugų — airių ir jugoslavų tautos svečių.

Gaila, daugiausia ruošai skyrusi darbo — kuopos pirmininkė Bronė Spūdienė susirgo. Jai išsivystė net plaučių uždegimas, tad pramogai vadovauti negalėjo, net nepajėgė dalyvauti, nors su pramogos rengėjais bent palaikė ryšį telefonu ir su pramogos dalyviais, kurie ligonei išreiškė užuojautą ir palinkėjo greit sustiprėti.

Susidarius tokioms aplinkybėms, margučių pramogai vadovauti buvo pakviestas Vienybės redaktorius Jonas Valaitis, išvakarėse — gegužės 11 d. paminėjęs 80 amžiaus sukaktį.

Margučių pramogai rengti ir svečiams priimti komisija: Marytė Vasilka, Lilija Šateikienė, Elena Bublaitienė atlikinėjo įvairias pareigas, ir joms reikėjo pagalbos.

Dalyvių suneštieji margučiams įvertinti programos tvarkytojas pakvietė teisėjais: svetį iš Jugoslavijos dr. Dragan Milkowecz, Vienybės gimtinėj Plymouth, Pa. gimusių lietuvių Stan Kerdock, dr. Noakas ir Moterų Vienybės veteranę, ilgus metus tai organizacijai pirmininkavusią Pauliną Šimėnienę. Iš daug margučių teisėjai pripažino pirmam ir trečiam prizui viešnios iš Rhode Island Onutės Braslauskienės margučius ir Marytės Dudutis margučį — antram prizui. Teisėjų komisijos vardu dr. Milkowecz paaiškino, kad premijuotieji margučiai yra autentiškiausi — dažyti svogūnų lukštais ir kitais augalais bei išmarginti lietuviškais motyvais. Jis dar paminėjo idomią margučių istoriją.

Iš Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos margučių balius, gegužės 12 d., Fifi kavineje. Iš k. į d.: Lilija Šateikienė, jūry komisijos pirm. svetys iš Jugoslavijos dr. Dragan Milkowecz ir premijas už geriausius margučius laimėjusios Marija Dudutis ir Onutė Braslauskienė.

Tarp kitų retų svečių dalyvavo ir Regina Rajos, dailininko Vytauto Jonyno giminaitė, kuri margučių autentiškumui, taip pat komisijai patarė. Svečių tarpe dalyvavo ir veteranas lietuviškųjų filmų gamintojas-rodytojas filatelistas Kazys Matuzas, ir jis prisidėjo štai pramogai pajvairinti.

Margučių vakarui baigiantis, prisiminta ir daug geg. 12 d. vyksianti Motinų Diena. Motinoms pagerbti pakalbėjo Darbininkų draugijos veteranas, Garbės pirmininkas advokatas Steponas Briedis, o Motinoms pagerbti Onutė Braslauskaitė padeklamavo savo sukurta poeziją.

Margučių rengėjų vardu Marytė Vasilka programos vedėjui Jonui Valaičiui, gegužės 11 d. sulaukusiam 80 m. sukakties, prisegė gėlę.

Kad svečiai būtų patenkinti, Jean Norton iš Long Island pasirūpino, kad tinkamu momentu — svečiai neištrokštų, pakeltų po taurę.

Vakaras baigtas šokiais ir pokalbiais. Dalyvis

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI KEARNY, N. J.

Eleonor Rokas pastangom suorganizuoti suaugusiems lietuvių kalbos kursai vyksta antradieniais, 7 val. vak. Sopolingosios Dievo Motinos parapijos mokykloje, Bergen Ave., Kearny. Lanko 26 žmonės. Lektorė kelerius metus tą darbą dirbusi prie aukštesniosios mokyklos Linden, N. J., vakarais veikuosiuose kursuose LB Newark, N. J., apylinkės pirmininkė ir JAV LB tarybos narė Danguolė Didžbalienė.

Apreiškimo par. bažnyčioje Brooklyne pernai pakrikštyta 12 naujagimių, sutuoktos 8 jaunavedžių poros, kurių pusė lietuviai. Palaidoti 47 parapijiečiai. Didžiausias parapijos išlaidas sudarė atskiro apšildymo mokyklai ir bažnyčiai įrengimas. Tai kaštavo \$13,550. Vyskupijos fondai surinkta kvota \$8,300.

Lietuvos Atsiminimų Radijui 43 Metai

Dr. Jokūbas Stukas sveikina gausią publiką ir dekoja padėjusiems sukurtuvine pramoga surengti.

Idomios programos atlikėjai — Jinai ir Trys Gintarai.

Jono Valaičio nuotraukos

Sekmadienį, geg. 13 d. Newark, N. J. lietuvių Švenčiausios Trejybės parapijos bažnyčioje ir salėje iškilmingai paminėta Lietuvos Atsiminimų radijo 43-jų metų veiklos sukaktis. Sausakimšai prisipildė bažnyčia, kurioje buvo atlaikytos mišios už gyvus ir mirusiuosius radijo geradarius, ir taip pat salė, kurioje buvo banketas ir šaunus balius, kuriame buvo apie 300 svečių. Bažnyčioje pamaldose dalyvavo prel. Jonas Sarnius.

Tėvas dr. Klemensas Žalalis, Lietuvos Pranciškonas, atlaikė iškilmingas mišias, pasakė pamokslą ir pasveikino.

Muzikas Liudas Stukas vargonavo, solistas — Mečys Razgaitis giedojo, o Kaziu Daukšai vadovaujant, parapijos choras giedojo. Jonas Tamašauskas ir Bronė Venckienė skaitė iš šventojo rašto.

Bankete dainavo ir šokiams grojo Jinai ir Trys Gintarai, kurie dalyviams labai, labai patiko, ir paliko gražų įspūdį. Jų dėka svečiai jautėsi vienos, glaudžios lietuviškos radijo šeimos nariais. Tai buvo iškilmingas parengimas.

Loreta Stukienė pravedė programą. Pramogą sėkmingai surengti padėjo daug talkininkų. Dr. Stukas dėkojo Bernardui ir Violai Skripatams ir jų sūneliui Edvardui, Kaziu Šipailai, Broniutei Venckienei, Juozui Krukauskui, Jonui ir Betty

Luciw, Ritai Sussko, ir dovanojusiems išlaimėjimus: Seselei Viktorijai iš Putnam, Conn. ir jos sesutei Bronėi Venckienei, Violai ir Bernardui Skrypatams, Gertrudai ir Jay Heyman'ams, Genovaitei Bitenienei, muzikui Juozui Stankūnui ir prelatui Jonui Sarniui. Taip pat dėkojo Agotai Navienei iš Elizabeth, N. J. ir jos talkininkams už taip skanų maistą ir gražų patarnavimą. Dėkojo ir Jonui Valaičiui už gražius skelbimus Vienybėje, New Yorko ir Newarko Lietuvos Vyčių kuopų nariams, kurie pripildė net kelis stalus, ir Schuyler lietuvių bankinės įstaigos direktoriams. Prof. Stukas savo padėką baigė: "Visų neužmiršime už mums parodytą gerą širdį, meilę, talką ir paramą. Visa tai mus stiprina dirbti, veikti, ir aukotis taip pat ateityje, dar nepavargti ir dar ilgai gyvuoti"...

Reporteris

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Mūsų sparnai — Lietuvių evangelikų reformatų žurnalas. Nr. 55, 1983 m. gruodis. 96 psl. Apsčiai idomios medžiagos, ypač apie Biržus, jų praeitį ir dabartį. Apie tai rašo dr. Algirdas Budreckis. Daug iliustracijų ir aprašymų iš lietuvių evangelikų reformatų veiklos.